

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا لِيْ نُوْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَّأَنَا اللّٰهُ مِنْ أَجْبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللّٰهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ نَمُوتُ ذُنُوبَ إِلَى عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ (94) سَيَخْلِفُونَ بِاللّٰهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِنَعْرِضُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رَجِسٌ وَمَآ وَهُمْ جَهَنَّمَ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (95) يَخْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللّٰهَ لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ (96) الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللّٰهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (97) وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُّ بِكُمْ الدَّوَائِرَ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (98) وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبِتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرْبَاتٍ عِنْدَ اللّٰهِ وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَهُمْ سَيُدْخِلُهُم اللّٰهُ فِي رَحْمَتِهِ إِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ (99)

94) Onlara geri döndüğünüzde size özür beyan edeceklerdir. De ki: "Özür belirtmeyiniz, size kesin olarak inanmıyoruz. Şüphesiz Allah bize, durumunuzu haber vermiştir. Yaptıklarınızı Allah görecektir, O'nun rasulü de. Sonra gaybı da müşahade edilebileni de bilene döndürüleceksiniz. O da size yaptıklarınızı haber verecektir."

95) Onlara geri döndüğünüzde kendilerinden vazgeç-meniz için Allah'a and içecekler. O halde siz de onlar-dan yüz çevirin. Onlar gerçekten pistirler. Kazandıkla-rının cezası olarak varacakları yer de cehennemdir.

96) Kendilerinden hoşnut olmanız için size yemin eder-ler. Siz onlardan hoşnut olsanız da, şüphesiz Allah, fa-sıklar topluluğundan hoşnut olmaz.

97) Bedeviler küfür ve nifak bakımından daha beterdir. Allah'ın Rasulüne indirdiği sınırları bilmemeye de on-lar daha yatkın ve elverişlidir. Şüphesiz Allah Alim'dir, Hakim'dir.

98) Bedevilerden öyleleri de vardır ki, infak ettiğini zorla ödenmiş bir borç sayar ve başınıza musibetler gelmesini bekler dururlar. En kötü bela kendi başlarına olsun. Şüphesiz Allah Semi'dir, Alim'dir.

99) Bedevilerden öyleleri de vardır ki, Allah'a ve ahiret gününe iman eder, infak ettiğini Allah katında bir ya-kınlaşmaya ve Rasulün dua ve bağışlanma dileklerine vesile-edinir. İyi bilin ki bu, onlar için gerçekten bir ya-kınlaşmadır. Allah onları rahmetine alacaktır. Şüphesiz Allah Gafür'dur, Rahim'dir.

94) Tebük gazasından geri kalan münafıklar, cihad ve seferinizden sonra Medine'ye onların yanına geri döndüğünüzde size mazeret beyan edeceklerdir. Ey Muhammed! Onlara de ki: "Özür beyan etmeyin, söylediğiniz şeylerde size kesin olarak inanmıyoruz. Şüphesiz Allah bize, durumunuzu, davranışlarınızı ve kalplerinizde bulunan pislik ve münafıklığı haber vermiştir. Yaptıklarınızı ve bundan sonraki amellerinizi de Allah ve Rasulü görecektir. Münafıklığınızdan tevbe mi edeceksiniz, yoksa öyle mi kalacaksınız? Öldükten sonra, gözlerden ve duylardan gizli kalanı da açıkta olanı da bilen, hiçbir şey kendisine gizli kalmayan Allah'a döndürüleceksiniz. O da huzurunda durduğunuz zaman size dünyada iken iyi kötü tüm yaptıklarınızı haber verecektir. Herkese yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlık etmeksizin verecektir."

95) Münafıklar, Tebük gazasından Medine'ye onların yanına geri döndüğünüzde kendilerini cezalandırmayıp affetmeniz ve kınamaktan vazgeçmeniz için Allah adına yalan yere yemin edecekler. O halde siz de onlardan nefret ederek ve sakınarak yüz çevirin. Onları kendileri için tercih ettikleri inkâr ve nifakta başbaşa bırakın. Onlarla irtibat kurmayın, onlara ilişmeyin. Onlarla selamlaşmayın ve konuşmayın. Onlar gerçekten pis oldukları için pislik gibidirler.

Dünyadaki münafıklıklarının ve kazandıkları şirk, küfür, nifak ve günahların cezası olarak varacakları yer de içerisinde ebedi olarak kalacakları cehennemdir. 96) Kendilerinden hoşnut olmanız için size kuvvetli bir şekilde yemin ederler, türlü bahaneler, mazeretler ileri sürerler. Siz onlardan hoşnut olsanız da, bunu onlara bir yarar sağlamayacaktır. Çünkü onlar fasıklırlar. Şüphesiz Allah, Allah'a itaatten çıkan fasıklar topluluğundan hoşnut olmaz. Bilakis onlara kızgındır. Onları mutlaka cezalandıracaktır.

97) Bedeviler, kendilerini beğendikleri, pervasız oldukları, yöneticisiz ve öğreticisiz büyüdükleri için küfür ve nifak bakımından şehir halkına nisbetle daha beterdir. Çünkü onlar, kaba ve kalpleri katı, hayır ve salah ehli ile az görüşen insanlardır. Allah'ın Rasulüne indirdiği sınırları, hükümleri ve kanunları bilmemeye, tanımamaya da onlar şehir halkına nisbetle daha yatkın ve elverişlidir. Şüphesiz Allah gizli açık herşeyi bilen, hüküm ve hikmet sahibidir, her şeyi yerli yerinde yapar. Allah, yarattıklarını ve özelliklerini herkesten daha iyi bilir; koyduğu yasalar bir hikmete dayanır. Bu yüzden O'nun haber verdiği şey hakkın ta kendisidir, verdiği hüküm, gerekli ve adildir. O'nun her yaptığı yerindedir.

98) O cahil bedevilerden öyleleri de vardır ki, Allah yolunda infak ettiğini ve sadaka olarak verdiğini zorla ödenmiş bir borç, yük, cereme, angarya, zarar ve ziyan sayar. Çünkü o sonunu düşünerek harcama yapmaz, bundan kendisi için sevap da beklemeyiz. Ahiret gününe inanmaz. Ey iman edenler! Bu nifak ve küfürde, şehirlilere oranla çok daha ileride olan bedeviler, Allah yolunda harcama yükünden kurtulmak için, başınıza dünya musibetlerinin gelmesini bekler dururlar. Böylece sizden kurtulmuş olacaklar ve bir daha size infak etme durumunda kalmayacaklardır. En kötü bela, azap ve helak kendi başlarına olsun. Şüphesiz Allah gizli açık her şeyi işiten ve bilendir. Herkese yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlık etmeksizin verecektir. Bu yüzden fazla sevinmesinler.

99) Bedevilerden öyleleri de vardır ki, bu münafıkların aksine, Allah'a ve ahiret gününe, Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman eder ve bu iman gereği olarak salih amel işler. Allah yolunda zekât ve sadaka olarak harcadığını, kendisini Allah'ın sevgi ve rızasına yaklaştıracak bir vesile sayar ve onu, Rasulün, kendisine dua ve istiğfarda bulunmasına vesile edinir. İyi bilin ve dikkat edin ki bu harcama, onlar için gerçekten Rablerinin rızasına yaklaştıracak büyük bir sebeptir. Çünkü onlar samimiyyetle harcadılar Allah onları takva sahibi kişiler için hazırlamış olduğu cennetine koyacaktır. Şüphesiz Allah işledikleri günahlardan dolayı pişman olup bir daha yapmamak üzere karar alan ve tevbe eden kullarının günahlarını bağışlayan, onlara dünya ve ahirette merhamet edendir. Allah, öncelikle günahlarını bağışlar, sonra onları cennetine koyar. Bu, O'nun dostlarına ilişkin yasasıdır. Önce onları arındırır, sonra katındaki yüce makamlara eriştirir.

وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (100) وَمِمَّنْ حَوْلَكُم مِّنَ الْأَعْرَابِ مُتَافِقُونَ وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُّوا عَلَى النَّفَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ تَحْنُ تَعْلَمُهُمْ سَبَّحْنَاهُمْ مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ بَرَدْنَاهُمْ إِلَى عَذَابٍ عَظِيمٍ (101) وَأَخْرَجُوا عَتَرَقُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا عَسَى اللَّهُ أَن يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ (102) خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيَهُمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَاتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (103) أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ (104) وَقُلْ أَعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَتُرَدُّونَ إِلَى عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (105) وَأَخْرَجُوا مَرْجُونَ لَأَمْرِ اللَّهِ إِمَّا يُعَذِّبُهُمْ وَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (106)

100) İleriye geçen muhacir ve ensar ile onlara güzellikle uyanlardan Allah razı olmuştur. Onlar da O'ndan hoşnut olmuşlardır. Bunlar için orada ebediyen kal-mak üzere, altından nehirler akan cennetler hazırlamış-tır. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk budur.

101) Çevrenizdeki bedevilerden münafık olanlar vardır ve Medine halkından da nifakı alışkanlığa çevirmiş olanlar vardır. Sen onları bilmezsin. Onları biz biliriz. Biz onları iki kere azaba uğratacağız. Sonra da büyük bir azaba döndürüleceklerdir.

102) Diğer bir kısmı da günahlarını itiraf ettiler. Onlar salih bir ameli bir başka kötüyle karıştırmışlardır. Umu-lur ki Allah tevbeleri kabul eder. Şüphesiz Allah Ğa-für'dur, Rahim'dir.

103) Mallarından bir sadaka al ki, bununla kendilerini temizleyip arındırmış olasın. Onlara dua da et. Doğrusu senin duan onlara huzur ve güvendir. Şüphesiz Allah Semî'dir, Alîm'dir.

104) Onlar bilmiyorlar mı ki, gerçekten Allah kulların-dan tevbeleri kabul edecek ve sadakaları alacak olan O'dur. Şüphesiz Allah o, Tevvab'dır, Rahim'dir.

105) De ki: "Yapıp-edin. Allah sizin yapıp ettiklerinizi görecektir. Rasulü ve mü'minler de. Yakında gaybı ve müşahade edilebilene bilene döndürüleceksiniz ve O, size yaptıklarınızı haber verecektir."

106) Diğer bir kısmı da Allah'ın emri için ertelenmiş-lerdir. O, bunları ya azaba uğratacak yahut tevbeleri kabul edecektir. Şüphesiz Allah Alîm'dir, Hakîm'dir.

100) İslam'a bağlanmada, iman etmede ileriye ve öne geçen muhacir ve ensar ile, yani sahabeler ile onlara güzellikle uyan tabiun, etbau't-tabiun ve kıyamete kadar selef-i salihinin yolundan gidenlerden Allah razı olmuştur. Çünkü onlar Allah'ın emirlerine kayıtsız şartsız teslim olmuş kimselerdir. Onlar da Allah'ın kendilerine verdikleri nimetlerden hoşnut olmuşlardır. Bunlar için orada ebediyen kalmak üzere, odalarının, köşklerinin ve ağaçlarının altından oluksuz ve kanalsız, sudan, süten, şaraptan ve baldan nehirler akan cennetler hazırlamıştır. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk budur. Bundan öte herhangi bir kazanç yoktur.

101) Ey Medine halkı! Çevrenizde, evleri sizin evlerinize yakın olan bedevi münafıklar vardır ve Medine halkından da nifakı alışkanlığa çevirmiş olup o yolda devam edenler vardır. Abdullah b. Ubeyy ibn Selül, Cülas ve Ebu Amir Rahip bunlardır. Ey Muhammed! Sen onların münafıklıktaki becerilerini bilmezsin. Zira çocukları, onların münafıklığının farkına varamaz. Onları biz bilir ve durumlarını sana bildiririz. Biz onları dünyada teşhir etmek, öldürmek ve esir etmek, öldükten sonra da kabir azabı çıkartmak suretiyle iki defa ceza vereceğiz. Sonra onlar ahirette, Allah'ın kâfirler ve facirler için hazırlamış olduğu cehennem azabına sevk edileceklerdir.

102) Bir başka topluluk da (Ebu Lübe ve yedi arkadaşı) günahlarını itiraf etmiş ve Tebuk gazasından geri kalmalarına sebep olarak yalan yere mazeretler ileri sürmemişlerdir. Bunlar münafık oldukları için değil de, tembelliklerinden dolayı Tebuk gazasından geri kalmış, sonra da yaptıklarına pişman olarak tevbe etmişlerdir. Bunlar geçmişteki cihadlarına ve Rasulullah ile birlikte çıktıkları diğer gazalara Tebuk seferine geçerli bir mazeretleri olmaksızın katılmayarak kötü amel karıştırdılar. Samimi olarak Allah'a yöneldikleri için muhakkak ki Allah onların tevbeleri kabul edecektir. Şüphesiz Allah tevbe etmeleri halinde kullarının günahlarını bağışlayan, mü'minlere dünya ve ahirette merhamet edendir. (Bunlar, Allah kendilerini affedinceye kadar mescidin direklerine kendilerini bağlamışlardır.)

103) Ey Muhammed! Tebuk seferine geçerli bir mazeretleri olmaksızın katılmayıp günahlarını itiraf eden müslümanların mallarından bir miktar sadaka al ki, bununla kendilerini Allah'ın izniyle günahlardan temizleyip arındırmış olasın. Bu sadaka sayesinde onların iyiliklerini çoğaltırsın. Nihayet onlar bu sayede, iyi ve samimi mü'minler mertebesine yükselirler. Onların bağışlanması için Allah'a dua da et. Doğrusu senin duan ve istiğfarın onlara sekinettir, rahmettir, huzur ve güvendir. Şüphesiz Allah gizli açık her şeyi işiten ve bilendir. Herkese yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlık etmeksizin verecektir.

104) O tevbe edenler bilmiyorlar mı ki, gerçekten Allah, tevbe eden kullarının tevbeleri kabul edecek ve samimi niyetle verilen sadakaları kabul edecek olan O'dur. Şüphesiz Allah, tevbe eden kullarının tevbeleri kabul eden, mü'min kullarına dünya ve ahirette merhamet edendir.

105) Ey Muhammed! De ki: "İstediğiniz ameli işleyin. Sizin ameliniz Allah'a gizli kalmaz. Allah sizin yapıp-ettiklerinizi görecektir. Rasulü ve mü'minler de. Yaptığınız ameller hesap gününde rasule ve mü'minlere arz olunacaktır. Öldükten sonra gözlerden ve duylardan gizli kalamı da açıkta olanı da bilen, hiçbir şey kendisine gizli kalmayan Allah'a döndürüleceksiniz. O da huzurunda durduğunuz zaman size dünyada iken iyi kötü tüm yaptıklarınızı haber verecektir. Herkese yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlık etmeksizin verecektir."

106) Tebuk seferinden geri kalanlardan bir grubun durumu da Allah'ın emri gelinceye kadar ertelenmiştir. Bunlar Ka'b b. Malik, Mirare b. Rabi ve Hilal b. Ümeyye'dir. Onlar hemen tevbe etmediler ve özur beyan etmediler. Bedir ahabından idiler. Rasulullah onlarla konuşmayı ve onlara selam vermeyi yasakladı. Böylece onlar, Allah günahlarını bağışlayıncaya kadar Allah'ın emrini bekler oldular. Kullarının tevbesini kabul eden başkası değil, sadece Yüce Allah'tır. Tевbe etmezlerse Allah, bunları ya azaba uğratacak yahut tevbe etmelerini nasip edecek de günahlarını bağışlayacaktır. Şüphesiz Allah gizli açık her şeyi bilen, hüküm ve hikmet sahibi olandır. Her şeyi yerli yerinde yapandır. Allah'ın onlar hakkındaki hükmü elli gece ertelendi. Müslümanlar, eşleri de dahil olmak üzere onlardan uzak durdular, selam dahi vermediler. Sonunda tevbeleri kabul edildiğini bildiren ayet indi.

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا
وَتَفَرِّقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَارْصَادًا لِمَنْ
حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ
وَلَيُخْلِفَنَّ إِنَّ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَى وَاللَّهُ
بِشَهَادَتِهِمْ لَكَادِبُونَ (107) لَا تَقُمْ
فِيهِ أَبَدًا لِمَسْجِدٍ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَى
مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ فِيهِ
رِجَالٌ يَجِبُونَ أَنْ يَبْتَطِهُرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ
الْمُطَهَّرِينَ (108) أَقَمْنَ أُسُسَ بُنْيَانِهِ
عَلَى تَقْوَى مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ
مَنْ أُسِّسَ بُنْيَانُهُ عَلَى شَقَا جُرْفٍ
هَارٍ قَائِمًا بِهِ فِي تَارٍ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (109) لَا يَرَالُ
بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا
أَنْ تَقْطَعَ قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ
(110) إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةُ
يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ
وَيُقْتَلُونَ وَعَدًا عَلَيْهِمْ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ
وَالْإِنْجِيلِ وَالْفُرْقَانِ وَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ
مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمْ الَّذِي
بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَلِكَ هُوَ الْقَوْلُ الْعَظِيمُ
(111)

107) Zarar vermek, küfr-inkâr etmek, mü'minler arasında ayrılık sokmak ve daha önce Allah'a ve Rasulüne karşı savaşı gözlemek için mescid edinenler ve: "Biz iyilikten başka bir şey istemedik." diye yemin edenler, Allah onların şüphesiz yalancı olduklarına şahitlik et-mektedir.

108) Sen bunun içinde hiç bir zaman durma. Daha ilk gününden takva temeli üzerine kurulan mescid, senin bunda durmana daha uygundur. Orada arınmayı içten-arzulayan adamlar vardır. Şüphesiz Allah arınanları se-ver.

109) Binasını Allah korkusu ve rızası üzerine kuran kimse mi hayırlıdır, yoksa binasını yıkılmaya yüz tutmuş bir yerin kenarına kurup da onunla birlikte kendisi de cehennem ateşine yuvarlanan kimse mi? Şüphesiz Allah zalimler topluluğunu hidayete erdirmez.

110) Kalpleri parça parça olmadıkça kurdukları bina kalplerinde daimi bir kuşku kaynağı olmaya devam edecektir. Şüphesiz Allah Âlîm'dir, Hakîm'dir.

111) Şüphesiz Allah, mü'minlerden canlarını ve mallarını – onlara cenneti vermek karşılığında- satın almıştır. Onlar Allah yolunda savaşır, öldürür ve öldürülürler. Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da yerine getirmeyi taahhüt ettiği hak bir vaddir. Allah'tan daha çok ahbine vefa gösterecek olan kimdir? O halde yapmış olduğu-nuz bu alış verişe sevinin. İşte büyük kurtuluş ve mut-luluk budur.

107) Münafıklardan on iki kişilik bir grup da, Rasulullah'a ve müslümanlara zarar vermek, kalplerinde gizledikleri kâfirliğe yardım etmek, bu vesileyle mü'minler arasında ayrılık sokmak, fitne çıkararak İslam cemaatini parçalamak, onları Kuba mescidinden uzaklaştırmak ve daha önce Allah'a ve Rasulüne karşı savaştan, Rasulullah'a: "Seninle savaşan hangi toplumu bulursam, onlarla birlikte sana karşı savaşacağım." diyen fasık Ebu Amir'in gelmesini beklemek için Kuba'da Mescid-i Dırar adı verilen bir mescid yaptılar. Ebu Amir, kendisine bir sığınak olsun diye bu mescidin yapılmasını onlara emretti. Bu mescid onların şer planlarını yapacakları bir toplantı yeri idi. Bu kimseler utanmadan: "Allah'a yemin olsun ki biz bu mescidi iyilik ve ihсандan başka bir maksatla yapmadık. Düşkünlere acıdığımız için namaz kılanların yerini genişletmek için yaptık. Yağmurlu gecelerde zayıflarımız ve hastalarımız için yaptık." derler. Allah bu münafıkların şüphesiz yalancı olduklarına, yalan yere yemin ettiklerine şahitlik etmektedir. (Ebu Amir'in rahip diye anılmasının sebebi, hristiyanlığı benimsemiş olmasıdır. Hevazın savaşında Sahifogulları yenilince Bizanslılara sığındı ve kâfir olarak Şam'da öldü.)

108) Ey Muhammed! Sen bu mescitte asla namaz kılma. Çünkü orası münafıklar için sığınak olmaktan başka bir gaye ile yapılmadı. Daha yapılmaya başlandığı ilk gününden itibaren takva ve itaat temeli üzerine kurulan, bina edilen Kuba Mescidi ve Mescid-i Nebevi, andolsun ki, içinde namaz kılmana Mescid-i Dırar'dan daha layık ve daha iyidir. Bu iki mescitte arınmayı içten-arzulayan, takva sahibi kimseler vardır. Bunlar Ensardır. Günahlardan ve masiyetlerden temizlenip arınmayı severler. Şüphesiz Allah arınanları, içini dışını temizleyenleri sever. Onlara dünyada ve ahirette mükâfât verecektir. (Bir mescidin, Mescid-i Dırar hükmünde olabilmesi için o mescidin İslam düşmanları tarafından İslam'ı yıkmak, zarar vermek amacıyla yapılmış olması gerekir. Bugün İslam ülkeleri denilen ülkelerdeki mescidlerin büyük bir çoğunluğu cehaletleri sebebiyle şirk içerisinde olmasına rağmen İslam düşmanı olmayan, bilakis İslamı seven insanlar tarafından inşa edilmektedir. Fakat malesef bu mescitler de asrı saadette fonksiyonunu yerine getirememektedirler.)

109) Binasını takva, Allah korkusu ve itaat ederek Allah rızasını gözetmek üzerine bina eden mi, yoksa binasını yıkılmaya yüz tutmuş bir yarın, vadinin çatlak ve düşmeye yüz tutmuş kenarına bina edip de onunla birlikte kendisi de cehennem ateşine yuvarlanan kimse mi daha hayırlıdır? Şüphesiz Allah zalimler, müşrikler, kâfirler ve münafıklar topluluğunu hidayete erdirmez, onları doğru yola iletmez. Allah, ancak cehaletleri sebebiyle şirk içerisinde olan, samimi olarak dine yönelen kimseyi hidayete erdirir.

110) Mescid-i Dırar'ı yapan münafıkların kalpleri parça parça çatlayıp ölünceye kadar kurdukları bina kalplerinde daimi bir kuşku, şek, şüphe, nifak ve kin kaynağı olmaya devam edecektir. Şüphesiz Allah gizli açık herşeyi bilen, hüküm ve hikmet sahibidir, herşeyi yerli yerinde yapar. Allah, münafıklara gereken cezayı mutlaka verecektir. (Rasulullah (s.a.v.) münafıkların yaptığı Mescid-i Dırar'ı yıkmak ve yakmak amacıyla Malik b. Duşum, Aclanoğulları'nın akrabası Muin b. Adiy ve kardeşi Asım'ı gönderdi ve onlara bu mescidi yapanlara hakaret için içine lâşe, pislik ve çöp atmalarını emretti. Dolayısıyla münafıkların kin ve nefretleri daha da arttı. Bu sahabeler, münafıkların da içinde bulunduğu bir saatte orayı yaktılar, her biri bir yana kaçtı.)

111) Şüphesiz Allah, mü'minlerden canlarını ve mallarını –onlara cenneti vermek karşılığında- satın almıştır. Gerçekte kulu yaratan, ona mal mülk ikram eden Allah'tır. Lütü bol olan Allah, ikram ettiği canları ve malları Allah'ın dininin hakim olması uğrunda cihad edip, infak edenleri cennetle müjdeleyiyor. Bu mü'minler, Allah'ın dinini yeryüzüne hakim kılmak amacıyla, Allah yolunda savaşır, ya kâfirleri öldürür zafer elde eder, veya öldürülerek şehadet şerbetini içerler. Bu, Allah'ın Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da yerine getirmeyi taahhüt ettiği hak bir vaddir. Allah'tan daha çok ahbine vefa gösterecek olan kimdir? Elbetteki kimse yoktur. Ey iman edenler! O halde yapmış olduğunuz bu kârlı alış verişe sevinin, bu konuda birbirinizi müjdeleyin. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk budur. Bundan daha büyük kazanç yoktur.

التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ الْحَامِدُونَ
السَّائِحُونَ الرَّائِعُونَ السَّاجِدُونَ
الْأَمْرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ عَنِ
الْمُنْكَرِ وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ
وَيَسِّرُ الْمُؤْمِنِينَ (112) مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ
وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا
لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولِي قُرْبَى مِنْ
بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ
الْجَحِيمِ (113) وَمَا كَانَ
إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَنِي مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا
إِبْرَاهِيمَ قَلَمًا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَّأَ
مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ (114)
وَمَا كَانَ لِلَّهِ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ
هَدَاهُمْ حَتَّى يُبَيِّنَ لَهُمْ مَا يَتَّقُونَ إِنَّ
اللَّهَ يَكُلُّ شَيْءًا عَلِيمٌ (115) إِنَّ اللَّهَ
لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي
وَيُمِيتُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ
وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ (116) لَقَدْ تَابَ اللَّهُ
عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ
الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي بَيْعَةِ الْغُسَّةِ مِنْ
بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ قَرِيقٍ مِنْهُمْ
ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهِمْ رَءُوفٌ رَحِيمٌ
(117)

112) Tevbe edenler, ibadet edenler, hamd edenler, se-yahat edenler, rükû edenler, secde edenler, iyiliği emre-denler, kötülükten sakındıranlar ve Allah'ın sınırlarını koruyanlardır. O mü'minleri müjdele!

113) Kendilerine onların çılgın ateşlikler oldukları açıklandıktan sonra –yakınları dahi olsa- müşrikler için bağışlanma dilemeleri Nebiye de iman edenlere de ya-raşmaz.

114) İbrahim'in babası için bağışlanma dilemesi, yal-nızca ona verdiği bir söz dolayısıyla idi. Kendisine, onun gerçekten Allah'a düşman olduğu açıklandıkça ondan uzaklaştı. Şüphesiz İbrahim çok duygulu, yumuşak huyluydu.

115) Allah kendilerine hidayet verdikten sonra, korkup-sakınacakları şeyleri kendilerine açıklayıncaya kadar bir kavmi sapıklığa sürüklemeyiz. Şüphesiz Allah her şeyi en iyi bilendir.

116) Şüphesiz göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. Di-riltir ve öldürür. Sizin Allah'tan başka bir veliniz de bir yardımcınız da yoktur.

117) Andolsun ki Allah nebiyi de içlerinden bir grubun gönülleri az kalsın eğrilmek üzere iken dar zamanda ona tabi olan muhacirlerle ensarı da tevbeye muvaffak etti. Sonra onların tevvelerini kabul buyurdu. Çünkü O, onlara karşı Raûf'tur, Rahîm'dir.

112) Her türlü günahlardan pişman olarak, bir daha işlememek üzere karar alan ve Allah'a ihlasla yönelerek tevbe edenler, yalnızca Allah'a ibadet edip O'na hiçbir şeyi şirk koşmayanlar, Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip salih amel işleyenler, Allah'ı her türlü noksan sıfatlardan ve mahlukata benzemekten uzak tutarak layık olduğu şekilde yüceltenler, sıkıntı ve bolluk hallerinde O'na hamd edenler, cihad etmek, ilim tahsili yapmak, insanlara İslam'ı tebliğ etmek ve helak olan kavimlerin başlarına gelen şeylerden ibret almak, Allah'ın eşsiz gücünü tefekkür etmek için yeryüzünde seyahat edenler, Allah rızası için oruç tutanlar, rükun ve şartlarını yerine getirerek huşu içerisinde devamlı olarak namaz kılanlar, rükû edenler, secde edenler, insanlara iyiliği, hayrı, güzelliği, hidayeti emredenler, onları kötülükten, şerden, hayasızlıktan, sapıklıktan sakındıranlar ve Allah'ın helâl haram sınırlarını koruyanlar, Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınanlar; işte bütün bunlar da cennettir. O mü'minleri naim cennetiyle müjdele! Onlar için cennetlerde dünya nimetleriyle kıyaslanmayan, gözlerin görmediği, kulakların işitmediği ve hiçbir beşerin aklına gelmeyen nimetler vardır.

113) Kendilerine onların gerçekten o çılgın ateşlikler, yani cehennemlik oldukları açıklandıktan, şirk üzere öldükleri belli olduktan, bu konuda herhangi bir tereddüt söz konusu olmadıktan sonra –yakınları, akrabaları dahi olsa- müşrik ve kâfirler için istiğfar, bağışlanma, af dilemeleri nebiye de iman edenlere de yaraşmaz, böyle bir şey yapmaları doğru olmaz. (Şirk üzere yaşayan ve tevbe etmeden öldüğüne şahit olduğumuz kişiler için 'Allah rahmet etsin.' demek caiz değildir. Çünkü Allah müşrikler için mağfiret dilemeyi yasaklamıştır. Rasulullah'ın (s.a.v.) amcası Ebu Talib için mağfiret dilemesi bu konuda yasak gelmeden önce idi.)

114) İbrahim'in babası Azer için "Senin için Rabbimden mağfiret isteyeceğim. Çünkü O, bana pek lütfkârdır." şeklinde bağışlanma dilemesi, yalnızca babasının şirk üzerinde ısrarı tahakkuk etmeden önce, iman edeceğini umduğu için ona verdiği bir söz dolayısıyla idi. İbrahim'e, babasının gerçekten şirk, küfür ve isyanda ısrar eden bir Allah düşmanı olduğu açıklandıkça, belli olunca af dilemeyi bırakıp ondan uzaklaştı. Şüphesiz İbrahim çok duygulu, yumuşak huylu, aşırı merhamet ve yumuşak kalpliliğinden dolayı çok yalvarıp yakarandı, kendisine yapılan eziyetlere karşı çok sabırlı idi. (İbrahim'in babasının hidayetini umarak onun için Allah'tan af dilemesi özel bir durum olup örnek alınmayı gerektirmez.)

115) Allah bir kavmi hidayete erdirdikten, onlara doğru yolu gösterdikten, onlara imanı nasip ettikten sonra, korkup-sakınacakları şeyleri kendilerine açıklayıncaya kadar onları sapıklığa, dalâlete sürükleyecek, onları helak edecek değildir. Allah bir kavme korkup sakınacakları şeyleri açıklayan nebi, rasul ve kitap gönderdikten sonra onlara tabi olmayıp muhalefet ederlerse onları cezalandırır. Ey iman edenler! Siz müşrik akrabalarınız hakkında mağfiret dilediğiniz için üzülmeyin. Size bu konuda yasaklama hükmü gelmediği için mazursunuz. Şüphesiz Allah gizli açık her şeyi en iyi bilen, herkese yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlık etmeden verecek olandır.

116) Şüphesiz göklerin ve yerin mülkü ve idaresi Allah'ındır. Oralarda bulunan her şey onun kulları ve mülkleridir. Dilediğini imanla diriltir, dilediğini de küfürle öldürür, onların hayatı ve ölümü sadece onun elindedir. Ey insanlar! Sizin Allah'tan başka ne bir veliniz, ne de bir yardımcınız vardır. O'ndan başka sizin sığınacağınız veya dayanacağınız hiç kimsenin yoktur. (Allah hidayeti hakeden kullarını hidayete erdirir, sapıklığı isteyen kimseleri zorlamaz, bu kimse kendi iradesi ile sapar. Kul ister Allah yarattır, zorlamaz.)

117) Andolsun ki Allah, Tebuk gazasında münafıkların gazadan geri kalmasına izin verdiği için nebiyi de içlerinden bir grubun gönülleri çektikleri meşakkat ve sıkıntıdan dolayı az kalsın eğrilmek, haktan uzaklaşıp şüpheye düşmek üzere iken sıcak siddetli, azıcık az olduğu, büyük bir susuzluğun çekildiği, dar zamanda Rasule ve mü'minlere tabi olan, Tebuk gazasına katılan muhacirlerle ensarı da tevbeye etmeye muvaffak etti. Allah, Tebuk gazasına katılmayan veya çıkmada ağır davranan mü'minleri, samimi oldukları için tevvelerini kabul buyurdu. Çünkü Allah, mü'minlere karşı çok lütfkârdır, onlara yumuşaklıkla muamele eder, onlara dünya ve ahirete merhamet eder.

وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خَلَوْا حَتَّى إِذَا
صَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ
وَصَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ وَطَبُّوا أَنْ لَا
مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ
لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ
(118) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ
وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ (119) مَا كَانَ
لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ مَعَكُمْ وَلَا لِلَّذِينَ
تَبَخَّلُوا بِالنَّفُسِ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ
وَلَا لِلَّذِينَ هُمْ عَنْ نَفْسِهِمْ
يَتَوَلَّوْنَ وَلَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا
مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطْئُونَ
مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَتَالَوْنَ مِنْ
عَدُوٍّ يَنْهَى إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ
(120) وَلَا يُنْفِقُونَ تَقَةً صَغِيرَةً وَلَا
كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ
لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
(121) وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا
كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ
طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا
قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ

118) Geri bırakılan üç de. Öyle ki, bütün genişliğine rağmen yeryüzü onlara dar gelmişti, vicdanları kendile-rini sıkıtkça sıkımtı. Nihayet Allah'tan O'ndan başka sığınacak hiç bir şey olmadığını anlamışlardı. Sonra tevbe etsinler diye onları tevbeye muvaffak buyurdu. Şüphesiz Allah O, Tevvab'dır, Rahim'dir.

119) Ey iman edenler, Allah'tan sakının ve sadıklarla beraber olun.

120) Medine halkına ve çevresindeki bedevilere, Al-lah'ın Rasulünden geri kalmaları, kendi nefislerini onun nefisine tercih etmeleri yakışmaz. Çünkü Allah yolunda susuzluk, yorgunluk, açlık çekmeleri, kâfirleri kızdıracak bir yere ayak basmaları, bir düşmana karşı zafere ulaşmaları karşılığında mutlaka kendilerine salih bir amel yazılır. Şüphesiz Allah muhsinleri mükâfatsız bırakmaz.

121) Küçük, büyük infak ettikleri her nafaka ve astıkları her vadi, mutlaka Allah'ın yaptıklarının daha güzeliyle onlara karşılığını vermesi için onlar adına yazılmıştır.

122) Mü'minlerin topluca çıkmaları gerekmez. Öyleyse onlardan her bir topluluktan bir grup, çıktığında, dinde derin bir kavrayış edinmek ve kavimleri kendilerine ge-ri döndüğünde onları uyarmak için. Umulur ki onlar da kaçınıp-sakinirlar.

118) Allah, aynı şekilde, Tebük seferinden geri kalan üç kişiyi de tevbesini kabul etti. Bunlar Ka'b b. Malik, Hilal b. Ümeyye ve Mürare b. Rebi'dir. Öyle ki, bütün genişliğine rağmen yeryüzü onlara dar gelmişti, vicdanları kendilerini sıkıtkça sıkımtı. Öyle sıkıldılar ki, ruhları ne bir sevinç ne de bir ünsiyet duydular. Çünkü Allah'ın emri, geldiği tüm müslümanlar onlarla konuşmuyor, selamlarını almıyor, eşleriyle bile beraber olamıyorlardı. Nihayet Allah'a dönmek ve O'na sığınmaktan başka, kendileri için Allah'tan ve azabından sığınacakları hiç bir şey olmadığını kesin olarak anlamışlardı. Sonra Allah, günahlarından tevbe etsinler diye onları tevbe etmeye muvaffak buyurdu. Şüphesiz Allah, günahlarından pişman olup, bir daha yapmamak üzere karar alarak tevbe eden kullarının tevbelelerini kabul eden, onlara dünyada ve ahirette merhamet edendir.

119) Ey Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip bu imanını gereği olarak salih amel işleyenler, Ey Allah'ı rab, İslam'ı din, Muhammed'i rasul olarak kabul edenler, Allah'a karşı sorumluluğunuzun bilincinde olup, O'nun emirlerini yerine getirip, yasaklarından kaçınmak suretiyle Allah'ın azabından korkup sakının ve sadıklarla, niyet, söz ve amel bakımından samimi ve ihlaslı olan, hata yapsalar bile asla yalan söylemeyen kimselerle beraber olun. Böylece ahirette de doğrularla, nebi, rasul, şehid, salih ve velilerle birlikte olursunuz. (Sadıklarla beraber olmak, ölmüş olan nebi, rasul, şehid, salih ve velilerin yolunu takip etmek, canlı olan salih ve veli mü'minlerle dost olmak demektir. Yoksa bir takım tasavvuf ehlinin iddia ettiği gibi fenafillah makamına ulaştığı iddia edilen bir şeyhin ruhaniyetinden yardım istemek şeklindeki bir rabıta inancı değildir. Bu inancı sürdüren özellikle nakşibendi tarikati mensuplarının delil olarak ileri sürdükleri şeylerin hiçbirisi sahih bir temele oturmamaktadır. Bu düşünce tarzı "Yalnız sana ibadet ederiz ve yalnız senden yardım isteriz" (Fatiha: 1/5) ayetine tamamen zıttır. Mü'min her konuda yalnızca Allah'tan yardım ister. İnsanların gücü dahilinde olan konularda onlardan yardım istemek caizdir. Ölümlerden yardım istemek asla caiz değildir. Hiçbir sahabe ve tabiin bunu yapmamıştır.)

120) Medine halkına ve Müzeyne, Cüheyne, Eşca ve Eslem kabileleri gibi çevresindeki bedevilere, Allah'ın Rasulü ile birlikte Tebük seferine çıkmaktan geri kalmaları, kötü şeyleri kendileri için hoş görmeyip Rasulullah için hoş görmek suretiyle, kendi nefislerini onun nefisine tercih etmeleri yakışmaz, doğru olmaz. Bilakis Rasulullah'ın uğrunda canlarını feda etmeleri ve onunla birlikte, katlandığı sıkıntı ve belalara katlanmaları gerekir. Çünkü Allah yolunda susuzluk, yorgunluk, açlık çekmeleri, kâfirleri kızdıracak bir yere ayak basmaları, düşman topraklarını ayağıyla çiğnemeleri, az olsun, çok olsun, öldürmek, esir etmek veya hezime uğratmak suretiyle düşmanlarına karşı zafer elde etmeleri karşılığında mutlaka kendilerine salih bir amel yazar, bunlar Allah katında onlar için bir sevap ve yaklaşma vesilesi olur. Şüphesiz Allah muhsinleri, iyi, güzel ve hayırlı amel işleyenleri, Allah'ı görüyormuşçasına ibadet edenleri mükâfatsız bırakmaz.

121) Küçük, büyük Allah yolunda infak ettikleri her nafaka ve cihad esnasında yürürken astıkları her vadi, mutlaka Allah'ın yaptıklarının daha güzeliyle onlara karşılığını vermesi için onlar adına sevap olarak yazılmıştır. Her kim Allah için dünyada ne yapmışsa Allah onu zayi etmez. Ahirette ona büyük bir sevap verir.

122) Tebük seferinden geri kalan mü'minlerin başlarına gelenler görüldükten sonra mü'minlerin, şehirleri boş bırakacak şekilde topluca savaşa çıkmaları gerekmez, böyle yapmaları doğru değildir. Herkesin savaşa çıkması mümkün olmadığına ve bunda da bir yarar bulunmadığına göre, her büyük topluluktan az bir grup çıkarak ilim yolunda meşakkate katlanıp ilim adamı olmalılar. Kavimleri savaştan yanlarına geri döndüklerinde onları uyarmak, irşad etmek, kötülüklerden sakındırmak için dinde derin bir kavrayış edinmelidirler. Umulur ki onlar da Allah'ın emirlerini yerine getirip, yasaklarından kaçınmak suretiyle Allah'ın azabından kaçınıp-sakinirlar. (Bu ayet, zaruret olmadıkça ilim, bilim ve teknik adamların savaşa gitmesinin doğru olduğunu göstermektedir. Çünkü bu insanların yokluğu geride kalan İslam toplumunu sıkıntıya sürükleyebilir. Böyle insanları yetiştirmek, İslam toplumuna farz-ı kifayedir.)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ—
يَلُونَكُمْ— مِنْ— الْكَافِرِ وَلْيَجِدُوا فِيكُمْ—
غِلْطَةً— وَاعْلَمُوا أَنَّ— اللَّهَ— مَعَ— الْمُتَّقِينَ—
(123) وَإِذَا مَا أَنزَلْتُ سُورَةً فَمِنْهُمْ—
مَنْ— يَقُولُ— أَيُّكُمْ— رَادَّتْهُ— هَذِهِ— إِيْمَانًا
قَامًا الَّذِينَ— آمَنُوا قَرَادَتْهُمْ— إِيْمَانًا
وَهُمْ— يَسْتَبْشِرُونَ (124) وَأَمَّا الَّذِينَ—
فِي قُلُوبِهِمْ— مَرَضٌ— قَرَادَتْهُمْ— رَجْسًا
إِلَى رَجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ— كَافِرُونَ—
(125) أَوْ لَا يَرَوْنَ— أَنَّهُمْ— يُفْتَنُونَ— فِي
كُلِّ عَامٍ مِرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ
وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُونَ (126) وَإِذَا مَا أَنزَلْتُ
سُورَةً نَظَرَ بَعْضُهُمْ— إِلَى بَعْضٍ— هَلْ—
بَرَأَكُمْ— مِنْ— أَحَدٍ ثُمَّ— أَنْصَرَفُوا صَرَفَ
اللَّهُ— قُلُوبَهُمْ— بِأَنَّهُمْ— قَوْمٌ— لَا يَفْقَهُونَ—
(127) لَقَدْ جَاءَكُمْ— رَسُولٌ مِنْ—
أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ
عَلَيْكُمْ— بِالْمُؤْمِنِينَ— رَءُوفٌ— رَحِيمٌ—
(128) فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا
إِلَهَ— إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ— تَوَكَّلْتُ— وَهُوَ رَبُّ—
الْعَرْشِ الْعَظِيمِ (129)

123) Ey iman edenler, kâfirlerden size en yakın olanlarla savaşın. Onlar sizde büyük bir azim ve şiddet bulsun-lar. Ve bilin ki gerçekten Allah muttakilerle beraberdir.

124) Bir sûre indirildiği zaman içlerinden bazıları: “*Bu hanginizin imanını artırdı?*” derler. İman edenlere ge-lince; onların imanını artırmıştır ve onlar birbirleriyle müjdeleşirler.

125) Kalplerinde hastalık bulunanlara gelince; onların iğrençliklerine iğrençlik katıp artırdı ve onlar kâfir ola-rak öldüler.

126) Görmüyorlar mı ki, gerçekten onlar her yıl, bir ve-ya iki defa belaya çarptırılıyorlar da sonra tevbe etmi-yorlar ve öğüt alıp düşünmüyorlar.

127) Bir sûre indirilince de birbirlerine bakarlar: “*Sizi bir kimse görüyor mu?*” Sonra sıvışıp giderler. Allah onların kalplerini ters çevirmiştir. Çünkü onlar kavra-mayan bir topluluklardır.

128) Andolsun size, içinizden sıkıntıya düşmeniz onun gücüne giden, size pek düşkün, mü'minlere şefkatli ve esirgeyici olan bir rasul gelmiştir.

129) Eğer yüz çevirirlerse de ki: “*Bana Allah yeter. O'ndan başka ilah yoktur. Ben ancak O'na tevekkül ettim ve büyük Arş'ın Rabbi O'dur.*”

123) Ey Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip bu iman gereği olarak salih amel işleyenler, kâfirlerden size en yakın olanlarla savaşın ve çevrenizi müşriklerden temizleyin. Onlar sizde büyük bir azim ve şiddet bulsunlar. Ve bilin ki gerçekten Allah Allah'a karşı sorumluluğunun bilincinde olup, O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınmak suretiyle Allah'ın azabından sakınanlarla beraberdir, yardım ve zaferi onlara verecektir. (Rasulullah (s.a.v.) hayatının sonlarına doğru, Tebuk seferinin sonucunda Arap yarımadası şirkten bütünüyle temizlendi; bir İslam yurdu (Daru'l-İslam) haline geldi. Ardından yüce Allah mü'minlere, Rasulullah'ın vefatından sonra da İslam devletine en yakın ülke olan Suriye ve Irak gibi ülkelerin cihadı sürdürmelerini emretti. Bunun için nasıl bir yol izleyeceklerini de bildirdi. Bu ülkelere yakın bir yerde karargâh kuracak, onları şu üç şeyden birini kabul etmeye çağıracaktı: a) İslam dinine girmek. b) Müslümanların himayesini ve ülkelerine girişlerini kabul etmek; yani içlerinden gücü yetenlerin cizye vermesi. Buna karşılık müslümanların onları himaye etmesi, eğitimlerini üstlenmesi, kendilerini İslam'ın adalet ve rahmetiyle yönetmesi. c) Ya da savaş. Bir ülkeyi topraklarına kattıktan sonra, sıra bir başkasına gelecekti. Bu süreç, yeryüzünde müslümanlara yönelik dinden döndürme amaçlı baskı (fitne) kalmayınca ve egemenlik tümüyle Allah'ın dininin oluncaya kadar devam edecekti. Sonuçta insanlık âlemi dünya ve ahiret mutluluğuna kavuşacaktı.)

124) Kur'an sûrelerinden herhangi bir sûre, münafıkların bulunmadığı bir ortamda indirildiği zaman o münafıklardan bazıları kibirli bir şekilde, mü'minlerle alay ederek: “*Bu ayet hanginizin imanını artırdı? Bunda beğenilecek ne var? Bu hususta hangi delil var?*” derler. İman edenlere gelince; o sûre onların imanını artırmıştır. Çünkü her indikçe onların delilleri ve burhanları da yenilenir. Onlar bu surenin immesine sevinirler. Çünkü Kur'an'dan her ne zaman bir şey inerse onların imanları artar. Onlar birbirlerine de müjde verirler.

125) Allah'ın dini hususunda kalplerinde nifak ve şüphe hastalığı bulunanlara gelince; bu inen sûre onların iğrençliklerine iğrençlik, şüphelerine şüphe, nifaklarına nifak, inkârlarına inkâr katıp artırdı. Böylece daha önce içinde bulundukları pislik ve sapıklıktan daha fazla pislik ve sapıklıkları arttı. Onlar kâfir olarak öldüler. Samimi olmadıkları için Allah onlara hidayet nasip etmedi.

126) Görmüyorlar mı ki, gerçekten o münafıklar her yıl, haklarında vahiy inerek gerçek durumları ortaya çıkmak suretiyle bir veya iki defa belaya çarptırılıyorlar, rezil ediliyorlar da sonra hala nifaklarından vazgeçip Allah'a yönelerek tevbe etmiyorlar, ibret ve öğüt alıp düşünmüyorlar.

127) Münafıklar, Rasulullah'ın meclisinde iken Kur'an'dan, içinde kendilerinin ayıplandığı bir sûre indirilince de birbirlerine bakarlar: “*Müslümanlardan biri sizi görüyor mu, bakın da gidelim.*” derler. “*Biz, o bizim sırlarımızı açığa vurup dururken, onu dinlemeye tahammül edemeyiz.*” derler. Sonra kalkıp giderler. Allah şirk, küfür, nifak ve isyanları sebebiyle onların kalplerini ters çevirmiştir. Onlara iman etmeyi nasip etmemiştir. Çünkü onlar hakkı düşüneyen, anlayamayan, kavrayamayan bir topluluklardır. Onlar gafil ahmaklardır.

128) Ey kavim! Andolsun size, içinizden, kendi ırkınızdan, Arap, Kureyşli, kadri yüce, Allah'ın risaletini tebliğ eden, sıkıntıya düşmeniz, zorluklara katlanmanız onun gücüne giden, size pek düşkün, hidayete ermenizi çok arzulayan, sizin içinizdeki ve diğer kavimlerdeki mü'minlere şefkatli ve günahkârlara merhametli olan bir rasul gelmiştir. Şu halde ona inanın; onun sunduğu aydınlığa tabi olun ki, doğru yolu bulasınız; mutluluğa erişsiniz. Onu inkâr etmeyin; yoksa sapıklığa düşer, bedbaht olursunuz...

129) Ey Muhammed! Eğer onlar sana ve getirdiğin Kur'an ve sahih sünnete itaatten yüz çevirirlerse, onlara de ki: “*Bana Rabbim olan Allah yeter. O'ndan başka ibadete layık ilah yoktur. Ben O'na hiçbir şeyi şirk koşmam. O'ndan başka ibadet edilen tüm sahte ilahları ve tağutları reddederim. Ben ancak O'na tevekkül ettim. Her konuda meşru olan tüm tedbirleri aldıktan sonra sadece O'na güvenirim. Eşyanın en büyüğü ve herşeyi kuşatan Arş'ın Rabbi O'dur. Ne dilerse olur. Dilemediği şey kesinlikle olmaz. O'nun gücü herşeye yeter.*”

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الر تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ- (1)
 أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَى
 رَجُلٍ مِنْهُمْ أَنْ أَنْذِرِ النَّاسَ- وَبَشِّرِ
 الَّذِينَ آمَنُوا أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ
 رَبِّهِمْ قَالَ الْكَافِرُونَ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ
 مُبِينٌ- (2) إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ
 السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ
 اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ- يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مَا
 مِنْ شَفِيعٍ إِلَّا مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ ذَلِكَ اللَّهُ
 رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ- (3) إِلَيْهِ
 مَرْجِعُكُمْ- جَمِيعًا وَعَدَ اللَّهُ- حَقًّا إِنَّهُ-
 يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ-
 آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ
 وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ
 وَعَذَابٌ أَلِيمٌ- بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ- (4)
 هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ
 نُورًا وَقَدَرَهُ- مَنَازِلَ- لَتَعْلَمُوا عَدَدَ
 السَّانِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ
 إِلَّا بِالْحَقِّ- يُفَصِّلُ الْآيَاتِ- لِقَوْمٍ-
 يَعْلَمُونَ- (5) إِنَّ- فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ-
 وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ
 وَالْأَرْضِ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ (6)

10- YUNUS SURESİ

(Mekke’de inmiştir, 109 ayettir.)

Rahman ve Rahim Allah’ın adıyla...

- 1) Elif, Lam, Ra. Bunlar, hikmetli Kitabın ayetleridir.
- 2) İçlerinden bir adama: ‘İnsanları uyar ve iman edenle-re, Rableri katında kendileri için muhakkak gerçek bir makam olduğunu müjdele!’ diye vahyetmemiz, insanla-ra şaşırtıcı mı geldi? Kâfirler: “Gerçekten bu, apaçık bir sihirbazdır.” dediler.
- 3) Şüphesiz ki sizin Rabbiniz, gökleri ve yeri altı gün-de yaratan, sonra Arş’a istiva eden, işleri yerli yerince yöneten Allah’tır. O’nun izni olmadıkça hiç kimse şefa-atçı olamaz. İşte Rabbiniz olan Allah budur. O halde O’na ibadet edin. Yine de öğüt alıp düşünmeyecek mi-siniz?
- 4) Hepinizin dönüşü O’nadır. Allah’ın va’di bir gerçek-tir. İlkin yaratan, sonra da iman edip salih amel işleyen-leri adaletiyle mükâfatlandırmak için yaratmayı tekrar-layacak olan şüphesiz O’dur. Küfürlerinde ısrar edenle-re gelince; küfürleri dolayısıyla, onlar için kaynar sudan bir içki ve acı bir azap vardır.
- 5) Güneşi bir aydınlık, ayı bir nur kılan, yılların sayısını ve hesabı bilmeniz için ona konak yerleri belirleyen O’dur. Allah, bunları ancak hak ile yaratmıştır. O, bilen bir topluluk için ayetleri geniş geniş açıklar.
- 6) Gerçekten, gece ile gündüzün ardarda gelişinde ve Allah’ın göklerde ve yerde yarattığı şeylerde korkup-sakınan bir topluluk için elbette ayetler vardır.

1) Elif, Lam, Ra. Bunlar, hikmetli, muhkem, apaçık ve sağlam bir kitap olan Kur’an’ın ayetleridir. Ona herhangi bir şüphe giremez, herhangi bir yalan ve çelişki arız olamaz. Huruf-u Mukatta’a hakkında geniş bilgi için 2/1 ayetin tefsirine bakın.

2) İçlerinden bir adam olan Muhammed’e: ‘İnsanları şirk, küfür ve isyandan uzaklaşmaları için uyar, cehennem azabıyla korkut ve iman edenlere, önceden gönderdikleri salih amellerden dolayı Rableri katında kendileri için muhakkak yüksek bir makam olduğunu müjdele!’ diye vahyetmemiz, Mekke müşriklerine şaşırtıcı ve tuhaf mı geldi? Bunda şaşılacak bir şey yok. Bu, Allah’ın geçmiş ümmetlere de uyguladığı kanunudur. Allah, ümmetlerine kendi risaletini tebliğ etmeleri için rasullerine vahyederler. Rasullullah’ın doğruluğunun açıklığına ve Kur’an’ın i’cazına rağmen müşrik ve kâfirler: “Gerçekten Muhammed, apaçık bir sihirbaz, iddia ettiği hususta da yalancıdır. Allah bir beşeri rasul göndermekten yucedir. Allah, Ebu Talib’in yetiminden başka rasul gönderecek birini bulamadı mı?” dediler.

3) Şüphesiz ki sizin Rabbiniz, efendiniz, sahibiniz, ibadet etmeniz gereken yüce varlık olan Allah, gökleri ve yeri dünya günleri ile altı günde, Pazar gününden başlayıp Cuma gününe kadar yaratan, sonra yedi göklerin üstünde bulunan Arş’a mahiyetini, keyfiyetini bilemeyeceğimiz, herhangi bir şeye benzetemediğimiz ve sıfatlarını da reddedemediğimiz, azametine uygun bir şekilde istiva eden, mahlukatın işlerini hikmet ve maslahatın gerektirdiği şekilde, yerli yerince yöneten Allah’tır. Mahlukatın işlerini yönetirken hiçbir kimse onu bundan alıkoyamaz. Kıyamet gününde O’nun katında O’nun izni olmadıkça nebi, melek, rasul, şehid, salih ve veli kimseler de dahil olmak üzere hiç kimse hiç kimseye şefa’at edemez. Şefa’at yetkisi tamamen Allah’a aittir. Allah, nebi, melek, rasul, şehid, salih ve veli kimselere mü’minlere şefa’at etmeleri için izin verince şefa’at edebilecekler. İşte şanı yüce Rabbiniz olan Allah budur. O’ndan başka gerçek rab ve ilah yoktur. O halde sadece O’na ibadet edin. O’na hiç bir şeyi şirk koşmayın. O’ndan başka ibadet edilen tüm sahte ilah ve tağutları reddedin. Yine de öğüt ve ibret alıp düşünmeyecek misiniz? Siz O’nun mahlukatı tek başına yarattığını, idare ettiğini, yönettiğini bildiğiniz halde yine de Allah’a ibadette şirk, ortak koşuyorsunuz! (İbn Kesir şöyle der: “Bu makamda Selef-i salihinin yolunu tutarız. Onların yolu da Allah’ın sıfatlarını, benzetme ve reddetme olmaksızın geldiği gibi devam ettirmektir. Allah’ı bir şeye benzetmek isteyenlerin zihinlerine gelen şeylerden Allah uzaktır. Çünkü Allah’ın mahlukatından hiçbir şey kendisine benzemez. Kim Allah’ın sıfatlarını açık ayetlerde ve sahih hadislerde geldiği gibi, şanına yakışır bir şekilde kabul ederse doğru yola girmiş olur.”)

4) Ey insanlar! Kıyamet günü hepinizin dönüşü yalnızca Rabbiniz olan Allah’adır. Allah’ın va’di bir gerçektir. Bu, Allah’ın değişmeyen bir va’didir. Tüm mahlukatı ilkin yoktan yaratan, sonra da Allah’ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip bu iman gereği olarak salih amel işleyenleri adaletiyle mükâfatlandırmak ve onların mükâfatını eksiksiz vermek için, öldükten sonra diriltmek suretiyle yaratmayı tekrarlayacak olan şüphesiz O’dur. Küfürlerinde bilinçli olarak ısrar edenlere gelince; şirk, küfür ve isyanları dolayısıyla, onlar için cehennemde kaynar sudan bir içki ve acı bir azap vardır.

5) Yüce Allah kudretiyle güneşi parlak bir kandil gibi gündüzün her tarafını aydınlatan, ısı ve ışık saçan bir ziya kıldı, ayı da geceleyin aydınlatıcı bir nur kıldı, yılların sayısını ve vakitlerin hesabını bilmeniz için ona konak yerleri, menziller, burçlar belirledi. Güneşle günler, ayın hareketiyle de aylar ve yıllar bilinir. Allah, bunları boş yere değil, ancak hak ile, büyük bir hikmetle ve yüce bir menfaate binaen yaratmıştır. Allah, kendisinin kudretini bilen ve kâinatın yoktan yaratılmasının hikmetini düşünen bir topluluk için kevnî ayetleri geniş geniş açıklar, izah eder.

6) Gerçekten, gece ile gündüzün ardarda gelişinde, uzamasında ve kısalmasında ve Allah’ın göklerde ve yerde yarattığı yıldız, rüzgâr, dağ, göl, vadi vb çeşitli varlıklarda. Allah’ın emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınmak suretiyle Allah’ın azabından sakınan bir topluluk için elbette yaratıcının varlığını, birliğini, ilminin ve kudretinin sonsuzluğunu gösteren ayetler, büyük âlâmetler ve yüce deliller vardır.

إِنَّ الدِّينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا
بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنَّنُوا بِهَا وَالَّذِينَ
هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ (7) أُولَئِكَ
مَأْوَاهُمْ النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (8)
إِنَّ الدِّينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ (9)
دَعَاؤُهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ
فِيهَا سَلَامٌ وَأَخْرَجْنَا دَعْوَاهُمْ أَنْ الْحَمْدُ
لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (10) وَلَوْ يُعَجِّلُ
اللَّهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُمْ بِالْخَيْرِ
لَفُضِيَ إِلَيْهِمْ أَجْلُهُمْ فَنَذَرُ الَّذِينَ لَا
يَرْجُونَ لِقَاءَنَا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ
(11) وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَا
لِحَنِيمٍ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا
عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّ كَأَنْ لَمْ يَدْعُنَا إِلَى ضُرِّ
مَسَّهُ كَذَلِكَ زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ (12) وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ
مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَاءَتْهُمْ
رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا
كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ (13)
ثُمَّ جَعَلْنَاكَمُ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ مِنْ
بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ (14)

7) Muhakkak ki bizimle karşılaşmayı ummayanlar, dünya hayatına razı olanlar ve bununla tatmin olanlar ve ayetlerimizden habersiz olanlar;

8) İşte bunların, kazandıkları dolayısıyla barınma yerle-ri ateştir.

9) İman edip salih amel işleyenlere gelince; Rableri on-ları imanları sebebiyle altından nehirler akan, nimetler-le donatılmış cennetlere yöneltip-iletir.

10) Oradaki duaları: "Allah'ım, seni tesbih ederim." dir. Oradaki dirilik temennileri de: "Selam." dir. Dualarının sonu da: "Gerçekten, hamd alemlerin Rabbi Allah içindir."

11) Eğer Allah, onların hayra ulaşmak için çar çabucak davrandıkları gibi insanlara şerri de çabuklaştırsaydı, mutlaka ecellerine hüküm verilir. İşte bize kavuşmayı ummayanları biz böylece azgınlıkları içinde şaşkınca dolaşır bir durumda bırakırız.

12) İnsana bir zarar dokunduğunda, yan yatarken, otu-rurken ya da ayaktaiken bize dua eder, zararını üstün-den kaldırdığımız zaman ise, sanki kendisine dokunan zarara bizi hiç çağırmanın gibi döner-gider. İşte ölçüyü taşırnlara yapmakta oldukları böylece süslü gösterilir.

13) Andolsun ki biz sizden önceki nesilleri, rasulleri kendilerine apaçık deliller getirdiği halde, zulmettikleri ve iman etmeyecekleri için helak ettik. İşte biz suçlu-günahkâr olan bir topluluğu böyle cezalandırırız.

14) Sonra nasıl işler yapacağınızı görmek için, onların ardından sizi yeryüzüne halifeler kıldık.

7) Muhakkak ki öldükten sonra diriltilecek bizimle karşılaşmayı, hesap ve cezayı ummayanlar, bunu akıllarına getirmeyenler, şehvetlerine uyup dünya hayatına razı olanlar, geçici, fani ve âdi olanı, ebedi, daimi ve değerli olana tercih edenler ve dünyayı sevip onda sükunet bulanlar ve ayetlerimizden, kâinat kitabının sahifelerine yayılıp yazılmış olan delillerden gafil, habersiz olanlar, onlardan ibret almayanlar ve onları düşünmeyenler;

8) İşte bunların, kazandıkları şirk, küfür ve isyanları dolayısıyla barınma yerleri cehennem ateşidir.

9) Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip bu imanın gereği olarak salih amel işleyen, Allah'ı rab, İslam'ı din, Muhammed'i rasul kabul edenlere gelince; Rableri onları imanları sebebiyle odalarının, köşkerlerinin ve ağaçlarının altından, oluksuz ve kanalsız, sudan, süttten, şaraptan ve baldan nehirler akan, nimetlerle donatılmış cennetlere yöneltip-iletir.

10) Onların cennetteki duaları: "Allah'ım, seni tesbih ederim, seni noksan sıfatlardan ve mahlukata benzetmekten tenzih ederim." dir. Oradaki dirilik, sağlık temennileri de: "Selam." dir. Onlar birbirlerine: "Selamun Aleykum." diye selam verirler. Melekler de her kapıdan onların yanına girerek "Size selam olsun." diyecekler. Dualarının sonunda da: "Gerçekten, hamd alemlerin Rabbi Allah içindir." derler.

11) Eğer Allah, onların hayra ulaşmak için çarçabucak davrandıkları gibi insanlara şerri de çabuklaştırsaydı, yani insanların kendisinden hayır isteklerinde dualarını hemen kabul ettiği gibi, kendilerine şer ve zarar gelecek hususlardaki dualarını da çarçabuk kabul edecek olsaydı mutlaka ecellerine hüküm verilir, çabucak öldürülürler ve helak olurlardı. İşte öldükten sonra dirilmeyi, bize kavuşmayı ummayanları, hesap ve cezayı inkâr edenleri biz böylece azgınlıkları, taşkınlıkları, inat ve kibirleri içinde şaşkınca dolaşır bir durumda bırakırız. Yani inatlarına rağmen delilimizin onları susturması için, biz suçluları kendi hallerine bırakır, onlara mühlet hatta bol bol nimet veririz. (Mücahid şöyle der: "Kişinin istediği şer, kızdığında kendisine veya çocuğuna beddua ederek: "Ey Allah'ım onu yok et, ey Allah'ım ona bereket verme." demesidir.)

12) İnsana hastalık, yoksulluk vb. bir zarar dokunduğunda, bu zararın kendisinden giderilmesi için yan yatarken, otururken ya da ayaktaiken, bütün hallerde bize dua eder, zararını üstünden kaldırdığımız zaman ise, sanki kendisine dokunan zarara bizi hiç çağırmanın gibi döner, isyanına gider, içinde bulunmuş olduğu sıkıntı ve belayı unutur veya unutmuş görünür. İşte o insana, sıkıntı anında dua etmek; refah anında da Allah'tan yüz çevirmek nasıl güzel gösterildi ise, suç işlemede haddi aşanlara, ölçüyü taşırnlara da yapmakta oldukları Allah'ı anmaktan yüz çevirmeleri ve şehvetlerine uymaları böylece süslü gösterilir.

13) Ey müşrikler! Andolsun ki biz sizden önceki nesilleri, ümmetleri, rasulleri kendilerine doğru söylediklerini isbatlayan apaçık deliller, parlak mucizeler getirdiği halde, zulmettikleri, şirk koştukları, inkâr ettikleri, azgınlık ve sapıklıkta devam ettikleri ve iman etmeyeceklerini bildiğimiz için helak ettik. İşte biz suçlu-günahkâr olan bir topluluğu böyle cezalandırırız. Eğer Mekke halkı da Muhammed'e ve getirdiği Kur'an ve sahih sünnete iman etmezse aynı ceza onlar için de geçerlidir.

14) Ey Mekke halkı! O ümmetleri helak ettikten sonra onların başına gelenleri işittiginiz, kalıntıları gördüğünüz halde, hayır mı yoksa şer mi nasıl işler yapacağınızı görmek ve amellerinizin karşılığını vermek için, onların ardından sizi yeryüzüne halifeler kıldık. (Aslında Allah ezeli ve kadim ilmi gereği olmuş ve olacak tüm olayları bilir ve bunları tefferruatlı bir şekilde Levh-i Mahfuz'da yazmıştır. Fakat Allah adaleti gereği insanların Allah'a karşı mazaret olarak ileri sürebilecekleri bir delili olmasın diye onlara bildiği şeyleri bildirmez. Onlara baskı yapmaz, onları yönlendirmez. Bilakis insanlara iyiliği emreder, kötülükten sakındırır. İman edip salih amel işleyenlerin cennete, şirk, küfür işleyenlerin cehenneme gideceğini bildirir. Hayır da şerri de O yaratır, hayra rızası vardır, şerre rızası yoktur. Allah'ın şerri dilemesi, yaratması onu sevmesi demek değildir. Allah hayrı sever, şerri sevmez. Ama şerri diler ve yaratır.)

وَإِذَا نَسَلَىٰ عَلَيْهِمْ- أَبَانَا بَيِّنَاتٍ- قَالَ-
 الَّذِينَ- لَا يَرْجُونَ- لِقَاءَنَا أَنْتَ- يَقْرَأِينَ-
 بَعِيرٌ هَذَا أَوْ يَدْلُهُ قُلْ مَا يَكُونُ لِي أَنْ
 أَبْدَلَهُ مِنْ تِلْقَاءِ نَفْسِي إِنْ أَتَيْتُ إِلَّا مَا
 يُوحَىٰ إِلَيَّ- إِنِّي أَخَافُ- إِنْ عَصَيْتُ
 رَبِّي عَذَابٌ- يَوْمَ عَظِيمٍ- (15) قُلْ لَوْ
 شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلَا أَدْرَاكُمْ
 بِهِ- فَقَدْ لَبِثْتُ- فِيكُمْ- عُمُرًا مِنْ- قَبْلِهِ-
 أَفَلَا تَعْقِلُونَ- (16) قَمَنْ- أَطْلَمُ- مِمَّنْ-
 افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ
 إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ (17) وَيَعْبُدُونَ
 مِنْ- دُونِ- اللَّهِ- مَا لَا يَصُرُّهُمْ- وَلَا
 يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ- هَؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ
 اللَّهِ قُلْ أَتَسْتَبُونَ اللَّهَ يَمَّا لَا يَعْلَمُ فِي
 السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ- سُبْحَانَهُ
 وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ- (18) وَمَا كَانَ
 النَّاسُ- إِلَّا أُمَّةً- وَاحِدَةً- فَاخْتَلَفُوا وَلَوْلَا
 كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَفُضِي بَيْنَهُمْ
 فِيمَا فِيهِ- يَخْتَلِفُونَ- (19) وَيَقُولُونَ-
 لَوْلَا أَنْزَلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَقُلْ إِنَّمَا
 الْعِزُّ لِلَّهِ- فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ-
 الْمُنتَظِرِينَ (20)

15) Onlara ayetlerimiz apaçık belgeler olarak okundu-ğunda, bizimle karşılaşmayı ummayanlar, derler ki: “Bundan başka bir Kur’an getir veya onu değiştir.” De ki: “Onu kendiliğinden değiştirmem benim için olacak şey değil. Ben, ancak bana vahyolunana uyarım. Eğer Rabbime isyan edersem, gerçekten ben büyük günün azabından korkarım.”

16) De ki: “Eğer Allah dileseydi, onu size okumazdım ve onu size bildirmezdi. Ben bundan önce aranızda bir ömür geçirdim. Hâlâ akıllanmaz mısınız?”

17) Allah’a yalan uydurarak iftira edenden yahut ayet-lerini yalanlayandan daha zalim kim olabilir? Şüphesiz O, suçlu-günahkârları kurtuluşa erdirmez.

18) Allah’ı bırakıp kendilerine zarar vermeyecek ve ya-rarları dokunmayacak şeylere ibadet ederler ve: “Bunlar Allah katında bizim şefaatçilerimizdir.” derler. De ki: “Siz Allah’a göklerde ve yerde bilmeyeceği bir şeyi mi haber veriyorsunuz? Haşa, O, şirk koştuğunuzdan münezzeh ve yücedir.”

19) İnsanlar ancak tek bir ümmetti. Sonradan ayrılığa düştüler. Eğer Rabbinden geçmiş bir söz olmasaydı, an-laşmazlığa düştükleri şey konusunda mutlaka araların-da hüküm verilmiş olurdu.

20) Bir de derler ki: “Rabbinden üzerine bir ayet indirilse ya!..” De ki: “Gayb yalnızca Allah’ındır. O halde bekleyedurun; ben de sizlerle birlikte bekleyenlerdenim.”

15) Müşriklerle ayetlerimiz şüphesiz, herhangi bir karışıklık olmaksızın, apaçık belgeler olarak açık bir şekilde okunduğunda, öldükten sonra dirilmeyi, bizimle karşılaşmayı ummayanlar, hesap ve cezayı inkâr edenler alay ve eğlence yoluyla derler ki: “Ey Muhammed! Bu Kur’an’ın başka bir kitap getir ki, onda tanrılarımızı ayıplamak ve düşüncelerimizi küçümsemek gibi hoşunuza gitmeyen şeyler bulunmasın. veya azap ayeti yerine rahmet ayeti, tanrılarımızı ayıplama yerine methedici şeyler ve haramların yerine helâlleri koymak suretiyle bu Kur’an’ı değiştir.” Ey Muhammed! Onlara de ki: “Onu kendiliğinden değiştirmem, ona bir şeyler ilave etmem veya çıkarmam benim için olacak şey değil, bana yakışmaz, benim böyle bir yetkim yok. Ben, Allah değilim, Allah’ın kulu ve rasulüyüm. Ben, ancak bana vahyolunana uyarım. Benim din adına söylediklerim vahiyden başka bir şey değildir. Benim görevim size hakkı tebliğ etmektir. Allah’tan aldığım vahye müdahale etme hakkım yoktur. Eğer sizin teklifinize uyarak vahiyi değiştirerek Rabbime isyan edersem, gerçekten ben büyük ve korkunç günün, kıyamet gününün azabından korkarım.”

16) Ey Muhammed! O müşriklerle de ki: “Eğer Allah dileseydi, ben bu Kur’an’ı size okumazdım. Ben bunu sırf onun dilemesiyle okudum. Allah da onu benim lisanımla size bildirmezdi, öğretmezdi. Çünkü Kur’an benim icadım değil, Allah’ın katından indirilmiştir. Şüphesiz ben Kur’an’dan önce aranızda kırk sene gibi uzun bir ömür geçirdim. Bu süre içerisinde ben Kur’an’ı ne biliyordum ne de size okuyordum. Hâlâ akıllanmaz mısınız? Böyle mucize bir kitabın Allah’tan başkası tarafından olmayacağını anlamamız için, aklınızı kullanarak düşünüp tefekkür etmiyor musunuz?” (Fahreddin er-Râzî şöyle der: “Kâfirler Rasulullah’ın (s.a.v.) doğuşundan o ana kadar ki davranışlarını görmüşlerdi. Onun bütün hallerini, hiçbir kitap mütalaa etmediği, herhangi bir hocanın talebesi olmadığını ve kimseden bir şey öğrenmediğini biliyorlardı. Kırk sene geçtikten sonra onlara bu yüce kitabı getirdi. Bu kitap usul ilminin en güzel kaidelerini, ahkâm ilminin inceliklerini, ahlâk ilminin güzel nüktelerini ve geçmiş milletlerin kıssalarındaki sırları ihtiva etmektedir. Alimler ve edebiyatçılar onun benzerini görmekten aciz kalmışlardır. Akl-ı selim sahibi herkes bilir ki, bu özellikleri taşıyan bir kitap, vahiyden başka bir yolla gelmez.”)

17) Allah’a yalan uydurarak iftira edenden yahut ayetlerini yalanlayandan daha zalim kim olabilir? Şüphesiz Allah, rasulleri ve getirdiklerini inkâr eden suçlu-günahkârları kurtuluşa erdirmez. (Bu ayetten maksat, Rasulullah’ın (s.a.v.) yüce makamından yalan söz çıkmayacağını ifade etmektir. Çünkü müşrikler bu Kur’an’ın Rasulullah (s.a.v.) tarafından uydurulduğunu iddia etmişlerdi.)

18) Müşrikler, yalnızca Allah’a ibadet etmeyi bırakıp kendilerine zarar vermeyecek ve yararları dokunmayacak, görmeyen, işitmeyen, cansız şeylere, putlara, heykellere ibadet ederler, onlara taparlar ve: “Bunlar Allah katında bizim şefaatçilerimizdir. Biz bunların şefaatini umuyoruz.” derler. Ey Muhammed! O müşriklerle alay ve eğlence kasdıyla de ki: “Siz Allah’a göklerde ve yerde bilmeyeceği, tanımayacağı bir ortağı veya şefaatçiyi mi haber veriyor ve bildiriyorsunuz? Halbuki Allah’ın bilgisi bütün kâinatı kuşatır, o gaybleri çok iyi bilir. Haşa, yüce Allah, zalim müşriklerin şirk koştuğuları ve O’na isnad etikleri şeylerden münezzeh ve yücedir, uzak ve mukaddesdir.”

19) İnsanlar ancak tek bir ümmetti. Adem’den Nuh’a kadar bir tek dine mensup idiler. O da İslam dini idi. Sonradan dinleri hususunda ihtilafa, ayrılığa düştüler ve gruplara ayrıldılar. Eğer Rabbinden geçmiş bir söz olmasaydı, cezanın kıyamet gününe kadar ertelenmesi şeklinde tecelli etmeseydi, dinde anlaşmazlığa düştükleri şey konusunda dünyada mutlaka aralarında hüküm verilmiş olurdu.

20) O inatçı kâfirler bir de derler ki: “Geçmiş rasullere verilen deve, âsâ ve el mucizeleri gibi bir mucize, Rabbinden Muhammed’e indirilse ya!..” Ey Muhammed! O kâfirlere de ki: “Gaybla ilgili hüküm yalnızca Allah’ın elindedir. Mucizeleri ondan başka hiç kimse getiremez. Ben sadece bir tebliğciyim. O halde Allah’ın aramızda vereceği hükmü bekleyedurun; ben de sizlerle birlikte bekleyenlerdenim.”

وَإِذَا أَدْقْنَا النَّاسَ - رَحْمَةً مِنْ - بَعْدَ
صُرَاءَ مَسْنَهُمْ إِذَا لَهُمْ مَكْرٌ فِي آيَاتِنَا
قُلْ - اللَّهُ - أَسْرِعْ مَكْرًا إِنَّ - رُسُلَنَا
يَكْثُبُونَ - مَا تَمْكُرُونَ - (21) هُوَ الَّذِي
يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ حَتَّى إِذَا
كُنْتُمْ - فِي الْفُلِكِ - وَجَرَبْتُمْ - بِهِمْ - بِرِيحٍ -
طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ
وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوا
أَنَّهُمْ - أُحِيطَ بِهِمْ - دَعَوْا اللَّهَ - مُخْلِصِينَ
لَهُ الدِّينَ لَئِنْ أَنْجَيْتَنَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ
مِنَ الشَّاكِرِينَ - (22) فَلَمَّا أَنْجَاهُمْ إِذَا
هُمْ - يَبْغُونَ - فِي الْأَرْضِ - بَغْيَ الْحَقِّ -
يَا أَيُّهَا النَّاسُ - إِنَّمَا بَعَّيْكُمْ - عَلَى
أَنْفُسِكُمْ مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا
مَرْجِعُكُمْ - فَتُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ - تَعْمَلُونَ -
(23) إِنَّمَا مَثَلُ - الْحَيَاةِ - الدُّنْيَا كَمَاءٍ -
أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ
الْأَرْضِ - مِمَّا يَأْكُلُ - النَّاسُ - وَالْأَنْعَامُ -
حَتَّى إِذَا أَخَذَتِ - الْأَرْضُ - زُخْرُفَهَا
وَارْتَيْتْ - وَظَنَ - أَهْلُهَا أَنَّهُمْ - قَادِرُونَ -
عَلَيْهَا أَتَاهَا أَمْرٌ بَلَّالٌ أَوْ تَهَارًا
فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَنْ لَمْ - تَعْنِ -
بِالْأَمْسِ - كَذَلِكَ - نُفَصِّلُ الْآيَاتِ - لِقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ - (24) وَاللَّهُ - يَدْعُو إِلَى دَارِ
السَّلَامِ وَيَهْدِي مَنْ - يَشَاءُ - إِلَى

21) İnsanlara şiddetli bir sıkıntı dokunduktan sonra, bir rahmet, yağmur, bolluk dokundurduğumuz, tattırdığımız zaman, ayetlerimiz konusunda hileli bir düzen kurmak onlar içindir. De ki: “Düzen kurmada Allah daha hızlıdır. Şüphesiz elçilerimiz geliştirmekte olduğunuz düzenleri yazmaktadırlar.”

22) Karada ve denizde sizi gezdiren O’dur. Hatta siz gemilerde bulunduğunuz zaman, onlar da içindekileri güzel bir rüzgar ile götürüp kendileri de bununla sevin-dikleri sırada ona şiddetli bir fırtına gelip çatar. Her ta-raftan da şiddetli dalgalar onlara hücum etmeye başla-yıp kendilerinin çepeçevre kuşatıldıklarını sanmışlar-ken, dinde O’na gönülden katıksız bağlılar olarak Al-lah’a dua etmeye başlarlar. “Andolsun eğer bundan bizi kurtaracak olursan, muhakkak sana şükredenlerden olacağız.”

23) Ama onları kurtarınca, hemen haksız yere yeryü-zünde taşkınlığa koyulurlar. Ey insanlar, sizin taşkınlı-ğınız ancak kendi aleyhinizedir. Dünya hayatının geçici metairdir. Sonra dönüşünüz ancak bizedir, biz de yaptık-larınızı size haber vereceğiz.

24) Dünya hayatının örneği, ancak gökten indirdiğimiz, onunla insanların ve hayvanların yediği yeryüzünün bitkisi karışmış olan bir su gibidir. Öyle ki yeryüzü, gü-zelliğini takınıp süslendiği ve ahalisi gerçekten ona güç yetirdiğini sanmışlarken gece veya gündüz ona emrimiz gelmiştir de, dün sanki hiç bir zenginliği yokmuş gibi, onu kökünden biçilip atılmış bir durumda kılmışız. Düşünen bir topluluk için biz ayetleri böyle birer birer açıklarız.

25) Allah ise barış yurduna çağırır ve kimi dilerse dos-doğru yola yöneltip-iletir.

21) İnsanlara, Mekke kâfirlerine yedi sene kıtlık gibi şiddetli bir sıkıntı dokunduktan sonra, bir rahmet, yağmur, bolluk dokundurduğumuz, tattırdığımız zaman, ayetlerimiz konusunda hileli bir düzen kurmak onlar içindir, iman edeceklerine söz verdikleri halde inkârlarında ısrar ederler. Ey Muhammed! Onlara de ki: “Düzen kurmada Allah daha hızlıdır. Allah onların düzenlerine karşılık daha çabuk ceza verir. Şüphesiz elçilerimiz, koruyucu meleklerimiz geliştirmekte olduğunuz düzenleri, tuzakları yazmaktadırlar, günahlarınızı kaydetmektedirler. Hiçbir şey bizden gizli kalmaz. Ahiret gününde herkese dünyada iken yaptıklarının karşılığı zerre miktarı haksızlık edilmeksizin verilecektir.”

22) Sizi kudretiyle, karada hayvanlar ve araçlar üzerinde ve denizde de su üzerinde yüzen gemilerde gezdiren, taşıyan O’dur. Hatta siz gemilerde bulunduğunuz zaman, gemiler de içindekileri güzel, tatlı ve hoş bir rüzgar ile götürüp yolcular da bu tatlı rüzgarla sevindikleri sırada ansızın onlara şiddetli ve helak edici bir fırtına gelip çatar. Her taraftan da şiddetli dalgalar onlara hücum etmeye başlayıp kendilerinin çepeçevre kuşatıldıklarını ve helak olacaklarını sanmışlarken, dinde ihlaslı olarak, O’na gönülden katıksız bağlılar olarak yalnızca Allah’a dua etmeye başlarlar, yaptıkları şeyleri bırakırlar. Allah’a şöyle dua ederler: “Andolsun eğer bizi bu sıkıntı ve belâlardan kurtaracak olursan, muhakkak verdiğin nimetlere karşı sana şükredenlerden ve sana itaat edip razı olduğun şeyleri yapanlardan olacağız.” (Kurtubi şöyle der: “Bu ayet gösteriyor ki insanlar sıkıntılı anlarda Allah’a donecek bir şekilde yaratılmışlardır. Kâfir de olsa, darda kalan kimsenin duası kabul olunur. Çünkü sebepler kesilmiş ve o, Rablerin rabbine müracaat etmiştir.”)

23) Ama Allah onları bu sıkıntı ve belâlardan kurtarınca, hemen haksız yere yeryüzünde taşkınlığa koyulurlar, fesat ve isyan çıkarırlar. Allah’tan başkasına dua ederler ve masiyet işlerler. İşte bu inkârcı insanın genel karakteridir. Ey insanlar, sizin taşkınlığınızın vebali ancak kendi aleyhinizedir. Onun meyvelerini sadece siz toplayacaksınız. Bu dünya hayatında, peşinden sonsuz pişmanlığın geldiği geçici şehvetlerden yararlanıyorsunuz. Ölümden sonra dönüşünüz ancak bizedir, biz de dünyada iken yaptıklarınızı size haber vereceğiz. Herkese yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlık etmeksizin vereceğiz.

24) Dünya hayatının örneği, ancak gökten indirdiğimiz bir yağmur suyu gibidir. Çünkü dünya hayatı geçici ve gidicidir, nimetleri zeval bulur, insanlar ona aldanır. Bu yağmur sayesinde yeryüzünün çeşitli bölgelerinde birbirine karışmış çeşitli bitkiler biter, insanların yediği hububat, meyve ve baklagiller ve hayvanların yediği ot, saman ve arpa gibi şeyler çıkar. Nihayet yeryüzü, hububat, meyve ve çiçeklerle güzelliğini takınıp süslendiği ve parlaklığını aldığı anda, yeryüzü ahalisi gerçekten ona güç yetirdiğini, o nimetlerden faydalanabileceklerini, meyve ve mahsulatını toplayabileceklerini sanmışlarken geceleyin veya gündüzleyin, yeryüzünde olan bitkilerin helak edileceğine dair ona emrimiz, hükmümüz gelmiştir de, dün sanki yeryüzünün hiç bir zenginliği yokmuş, o yerdeki bitkiler, daha önce yeryüzünde hiç bulunmamış ve yaşamamış gibi, onu tırpanlarla kökünden biçilmiş ve kesilmiş, üzerinde hiçbir şey kalmamış halde, bir kenara atılmış olarak bırakırız. Düşünen, misallerden ibret alan bir topluluk için biz ayetleri böyle birer birer açıklarız.

25) Allah ise Daru’s-Selam’a, barış yurduna, sevinç ve ikâmet yurdu olan cennete çağırır ve hidayeti hakeden kullarından dilediğini dosdoğru yola, İslam dinine yöneltip-iletir. (Allah adildir, kimseye zulmetmez. İnsana cüz’i irade vermiş ve onu bununla mes’ul tutmuştur. Allah, hakka yönelen, hidayeti arzulayan, bildikleriyle amel eden, yanlışları hatırlatıldığında hemen hakka yönelen, hakkı bulmak için mücadele eden ihlaslı kimseleri mutlaka hidayete erdiren. Ona hidayete giden yolları açar. Hakkı bildiği halde ona yönelmeyen, bildikleriyle amel etmeyen, yanlışları hatırlatıldığında kibirlenen, yüz çeviren, hakkı bulduğunu, bir daha kaybetmesinin mümkün olmadığını zannederek rahat hareket eden, mücadele etmeyen, ihlassız kimseleri hidayete ulaştırmaz. Allah’ın dilemesi, insanlarınki gibi keyfîlik değildir. Allah adildir, kimseye zulmetmez. Herkese layık olduğu şekilde muamele eder.)

(26) أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ
وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ
بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ مَّا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ
مِنْ عَاصِمٍ كَأَيَّمَا أُغْشِيَتْ- وَجُوهُهُمْ-
قُطْعًا مِنْ- اللَّيْلِ- مُظْلِمًا أُولَٰئِكَ-
(27) أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ
وَيَوْمَ- نَحْشُرُهُمْ- جَمِيعًا ثُمَّ- نَقُولُ-
لِلَّذِينَ- أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ- أَنْتُمْ-
وَشُرَكَاءُكُمْ- قَرَّبْنَا بَيْنَهُمْ- وَقَالَ-
شُرَكَاءُهُمْ مَّا كُنْتُمْ إِلَّا نَارًا تَعْبُدُونَ (28)
فَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ- إِنَّ-
كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغَافِلِينَ (29) هُنَالِكَ
تَبْلُو كُلُّ نَفْسٍ مَّا أَسْلَفَتْ وَرُدُّوا إِلَى
اللَّهِ مَوْلَاهُمْ- الْحَقُّ- وَصَلَّ- عَنْهُمْ- مَّا
كَانُوا يَفْتَرُونَ- (30) قُلْ- مَن- يَرْزُقُكُمْ-
مِنْ- السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ- أَمْ- يَمْلِكُ-
السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَن- يُخْرِجُ الْحَيَّ-
مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ
وَمَن يُدَبِّرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ
أَقَلَّ تَعْقُونَ- (31) قَدْ لَكُمْ- إِلَهُ- رَبُّكُمْ-
الْحَقُّ- فَمَآذَا بَعَدَ الْحَقُّ- إِلَّا الضَّلَالُ-
فَأَنَّا تُصِرُّونَ (32) كَذْلِكَ- حَقَّتْ-
كَلِمَةُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا

26) İhsanda bulunanlara daha güzeli ve fazlası vardır. Yüzlerini ne bir karartı sarar, ne bir zillet. İşte onlar cennetin halkıdır; orada daimidirler.

27) Kötülükler kazanmış olanlar ise; her bir kötülüğün karşılığı, kendi misliyledir. Bunları bir zillet sarıp kap-lar. Onları Allah'tan kurtaracak bir kimse de yoktur. Yüzleri karanlık bir gecenin parçalarına bürünmüş gibi-dir. İşte bunlar ateşin halkıdır; orada daimidirler.

28) O gün, onların tümünü bir araya toplayacağız, son-ra şirk koşanlara: “Yerinizden ayrılmayınız; siz de şirk koştuklarınız da.” diyeceğiz. Artık onların arasını aç-mışızdır. Şirk koştukları derler ki: “Siz bize ibadet ediyor değildiniz.”

29) “Bizimle sizin aranızda şahid olarak Allah yeter. Şüphesiz biz, sizin ibadetinizden habersizdik.”

30) İşte orada, her nefis önceden yaptıklarıyla imtihana çekilmiş olacak ve onlar asıl-gerçek mevlaları olan Al-lah'a döndürülecekler. Uydurdıkları da kendilerinden kaybolup uzaklaşacaklar.

31) De ki: “Size gökten ve yerden rızık veren kimdir? Kulaklara ve gözlerle malik olan kimdir? Ölüden diriye çıkaran ve diriden ölüyü çıkaran kimdir? İşleri yerli yerince yöneten kimdir?” Onlar: “Allah” diyeceklerdir. Öyleyse de ki: “Peki siz yine de korkup-sakınmayacak mısınız?”

32) İşte gerçek Rabbiniz olan Allah budur. Artık haktan sonra sapıklıktan başka ne var? O halde nasıl hâlâ çev-riliyorsunuz?

33) Böylece Rabbinin sözü o fasık kimseler üzerinde gerçekleşmiştir ki: “Onlar şüphesiz iman etmezler.”

26) İhsanda bulunanlara, Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip bu iman gereği olarak salih amel işleyenlere ve Allah'ı görüyormuşçasına O'na ibadet edenlere, ahiret gününde yaptıklarından daha güzeli, cennet ve fazlası, Allah'ın rızasına ermeleri sonucu zatına bakmaları vardır. Onların yüzlerini cehennem ehlinin yüzlerine geldiği gibi ne bir toz ve karartı sarar, ne bir zillet, horluk ve hakirlik. İşte onlar cennetin halkıdır; orada daimi ve ebedidirler. Dünyanın ve dünya süslerinin aksine oranın nimetleri zeval bulmazlar, yok da olmazlar.

27) Dünyada kötülükleri işleyip, Allah'a isyan edenler ve inkâr edenler ise; işledikleri her bir kötülüğün karşılığı, Allah'ın adaleti gereği kendi misliyle verilir. Ondan fazla ceza verilmez. İyiliklere gelince, onlar Allah'ın lütfuyla kat kat verilir. Bunları bir zillet ve horluk sarıp kaplar. Onları Allah'ın azabından ve hışmından kurtaracak bir kimse de yoktur. Onların yüzlerindeki şiddetli siyahlık ve karanlıktan dolayı, sanki yüzleri karanlık bir gecenin parçalarına bürünmüş gibidir. İşte bunlar cehennem ateşinin halkıdır; orada can yakıcı bir azap içerisinde daimi ve ebedidirler.

28) Ahiret günü, insanların, mü'minlerin ve müşriklerin tümünü hesap için bir araya toplayacağız, sonra şirk koşanlara: “Yerinizden ayrılmayınız; siz de Allah'a şirk koştuklarınız da. Allah'ın size ne yapacağını görüncüye kadar olduğunuz yerde durun!” diyeceğiz. Artık müşriklerle mü'minlerin arasını açmışızdır, birbirlerinden ayrılmışlardır. Şirk koştukları onlardan uzaklaşarak derler ki: “Siz bize ibadet ediyor değildiniz. Biz sizin, bize taptığınızı bilmiyorduk. Size, bize ibadet edin diye de emretmedik. Bizim sizinle bir ilimiz yok, siz aslında şeytana ibadet ediyordunuz. Çünkü şeytan size bunu emretti.” O zaman kendilerine uyulup arkanlarından gidilenler, onlara uyanlardan hızla uzaklaşırlar. O anda her iki taraf ta azabı görürler, aralarındaki bağ kopup parçalanır.

29) Kıyamet gününde putlar müşriklere: “Bizimle sizin aranızda şahid olarak Allah bize yeter. Şüphesiz biz, sizin bize ibadet ettiğinizden habersizdik. Zira biz ne işitiyor, ne görüyor, ne de düşünüyorduk. Çünkü biz cansız varlıklardık, bizim ruhumuz yoktu.”

30) İşte orada, her nefis önceden hayır ve şer yaptıklarıyla imtihana çekilmiş olacak ve yaptıklarının karşılığını alacaklardır. Artık onlar asıl-gerçek mevlaları olan Allah'a döndürülecekler. Allah onlara yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlık etmeksizin verecektir. Kendilerine şefaet edeceklerini zannettikleri putlar da kendilerinden kaybolup uzaklaşacaklar, onlara hiçbir yararı olmayacaklardır.

31) Ey Muhammed! O müşriklerle de ki: “Size gökten ve yerden rızık veren kimdir? Yağmuru kim yağıdırıyor, ekinleri ve meyveleri kim bitiriyor? İşittiğiniz kulaklara ve gördüğünüz gözlerin sahibi kimdir? Allah onları sizden almak istediğinde, onları size kim geri verebilir? Ölüden diriye, nutfeden insanı, yumurtadan tavuğu, taneden başağı, kâfirden mü'min çıkaran ve diriden ölüyü, insandan nutfeyi, tavuktan yumurtayı, başaktan taneyi, mü'minden kâfiri çıkaran kimdir? Mahlukatın işlerini idare eden, yerli yerince yöneten, kâinatı halden hale evirip-çeviren kimdir?” Onlar: “Şüphesiz bütün bunları yapan Alemlerin Rabbi olan Allah'tır.” diyeceklerdir. Mesele çok açık olduğu için kibirlenmelerine ve inat etmelerine imkân kalmamıştır. Öyleyse Ey Muhammed! Onlara de ki: “Peki siz Allah'tan başkasına ibadet etmeniz ve O'na şirk koşmanız yüzünden yine de Allah'ın azabından korkup-sakınmayacak mısınız?” (Bu ve buna benzer bir çok ayet bize Arap müşriklerinin büyük bir çoğunluğunun Rububiyet tevhidine inandıklarını fakat Uluhiyyeti kabul etmediklerini göstermektedir.)

32) İşte gerçek Rabbiniz olan Allah budur. O'nun ilahlığı ve birliği kesin delillerle sabittir. Artık haktan öteye sapıklıktan başka ne var ki? Kim Allah'a ibadetten ibaret olan haktan öte geçerse dalâlete düşmüş olur. O halde hâlâ nasıl Allah'a ibadet etmekten, yaratmayan, rızık veremeyen, diriltemeyen ve öldüremeyen şeylere ibadete çevriliyorsunuz?

33) İşte böylece itaatten çıkıp inkârı dalanlar ve yalanlayanlar üzerine Allah'ın kazası ve geçmiş hükmü, vacip oldu. Çünkü onlar Allah'ın birliğini, rasullerinin risaletini tasdik etmiyorlar. İşte bundan dolayı onlara azap vacip olur. Çünkü onlar şakî ve sapıktırlar.

34) De ki: “Şirk koştuğunuzdan ilk kez yaratacak, sonra onu iade edecek olan var mı?” De ki: “Allah yaratmayı başlatır, sonra onu iade eder. Öyleyse nasıl çevriliyorsunuz?”

35) De ki: “Şirk koştuğunuzdan hakka ulaştırabilecek var mı?” De ki: “Hakka ulaştıracak Allah’tır. Öyleyse, hakka ulaştıran mı uyulmaya daha layıktır, yoksa doğru yola ulaştırılmadıkça kendisi hidayete ulaşmayan mı? Ne oluyor size? Nasıl hükmediyorsunuz?”

36) Onların çoğu zandan başkasına uymaz. Zann ise hiç şüphesiz hak olan hiçbir şeyin yerini tutmaz. Şüphesiz ki Allah yaptıklarını çok iyi bilendir.

37) Bu Kur’an, Allah’tan başkası tarafından uydurulmuş değildir. Ancak, öündekileri doğrulayan ve kitabı ayrıntılı olarak açıklayandır. Onda şüphe yoktur. Alem-lerin Rabbi’ndendir.

38) Yoksa: “Onu kendiliğinden uydurdu.” mu diyorlar? De ki: “O halde onun benzeri bir sûre getirin ve eğer gerçekten doğru söylüyorsanız Allah’tan başka çağırabildiklerinizi çağırın.”

39) Hayır, onlar ilmini kavrayamadıkları ve te’vili kendilerine henüz gelmemiş bir şeyi yalanladılar. Onlardan öncekiler de böyle yalanlamışlardı. Zalimlerin sonunun nasıl olduğuna bir bak!

40) Aralarında ona iman eden kimseler de vardır, ona iman etmeyenler de vardır. Rabbin fesatçıları en iyi bilendir.

41) Eğer seni yalanlarsa, de ki: “Benim yaptıklarım bana aittir, sizin yaptıklarınız size aittir. Sizin benim yaptıklarınızdan uzaksınız, ben de sizin yaptıklarınızdan uzağım.”

42) Onlardan sana kulak verenler de vardır. Fakat sa-ğırılara – üstelik akıl da erdiremiyorlarsa- sen mi duyuru-racaksın.

34) Ey Muhammed! Kinayarak ve azarlayarak onlara de ki: “Allah’a şirk koştuğunuz putlardan, heykellerden, reislerden, sapıklardan, tağutlardan mahlukatı yoktan var edecek, sonra yok edecek, sonra tekrar diriltecek biri var mı?” Elbette ki yoktur. Ey Muhammed! Onlara de ki: “Hayat veren ve öldükten sonra tekrar diriltlen sadece Allah’tır. Bu ilah olduğunu iddia edenlerden hiçbiri bunu yapamaz. Öyleyse nasıl haktan batıla çevriliyorsunuz?”

35) Ey Muhammed! Müşriklerle de ki: “Kendilerine ibadet etmek suretiyle Allah’a şirk koştuğunuz ilahlardan dalâlete düşmüş bir kişiyi irşad edecek veya şaşırmış bir kişiyi doğru yola iletecek veya ona doğru yolu gösterecek bir ilah var mı?” Ey Muhammed! Onlara de ki: “İlahlarınız bundan aciz ise, bilin ki dalâlete düşmüş olanı irşad etmeye, yolu aydınlatmaya ve hakkı açıklamaya kadir olan sadece Allah’tır. Öyleyse, hak yola ileten yüce Allah mı kendisine uyulmaya daha layıktır, yoksa hiç kimseyi doğru yola ulaştıramayan, üstelik doğru yola ulaştırılmadıkça kendisi hidayete ulaşmayan bu putlar mı? Ey müşrikler! Ne oluyor size? Nasıl hükmediyorsunuz? Nasıl oluyor da putlarla rablerin Rabbini eşit tutuyorsunuz ve batıl olduğu açık olan şeyle hükmediyorsunuz?”

36) Onların çoğu zandan başkasına uymaz, putların ilah olduğuna dair inançlarında, herhangi bir delile dayanmayan bilakis sadece batıl vehimlere ve fasit hurafelere dayanan bir inanca tabi olurlar. Evham ve hayallere dayanan bu tür inanç, kesin bilgidен hiçbir şey kazandırmayan yalancı bir zandan ibarettir. Zann ise hiç şüphesiz hak olan hiçbir şeyin yerini tutmaz. Çünkü kesin bilgi değildir. Şüphesiz ki Allah yaptıklarını, içinde bulundukları yalanlamayı ve inkârı çok iyi bilendir.

37) Bu Kur’an, Allah’tan başkası tarafından uydurulmuş değildir. Akıl-selim sahibi bir kimsenin, bu Kur’an’ın uydurulup da Allah’a isnat edilmiş olduğuna inanması sahih, doğru ve makul olmaz. Çünkü Kur’an gibi bir kitap getirmek beşer gücünün üstündedir. Fakat o, Tevrat ve İncil gibi, kendisinden önce inen kitapları tasdik edici olarak geldi. Onda şeriatların, inançların ve hükümlerin açıklaması vardır. Onun Alemlerin Rabbi tarafından indirildiğinde şüphe yoktur.

38) Yoksa onlar: “Bu Kur’an’ı Muhammed kendiliğinden uydurdu.” mu diyorlar? Ey Muhammed! Onlara de ki: “Eğer durum iddia ettiğiniz gibiyse o halde bu Kur’an’ın benzeri bir sûre getirin ve eğer gerçekten Muhammed’in onu uydurduğu sözünüzde doğru söylüyorsanız Allah’tan başka, yararlanmak için mahlukatından, insanlar ve cinlerden çağırabildiklerinizi çağırın.”

39) Hayır, bilakis bu müşrikler ilmini kavrayamadıkları ve te’vili, yorumu kendilerine henüz gelmemiş bir şeyi yalanladılar. Müşrikler, bu Kur’an’ı yalanladı ve onu iyice düşünüp anlamadan yalanlamaya koşuştular. İnsanlar daima, bilmediklerinin düşmanıdır. Halbuki onlara yapılmış olan tehdit henüz neticelenmedi. İşte onların yalanladığı gibi, onlardan önce geçmiş olan milletler de yalanlamıştı. Zalimlerin sonunun nasıl olduğuna bir bak! Ey Muhammed! Zulümleri ve taşkınlıkları sebebiyle Allah onları nasıl helak etti. İşte onlara yaptığının benzerini bu azgın zalimlere de yapacaktır.

40) Ey Muhammed! Senin, kendilerine gönderildiğin o insanlardan bazıları bu Kur’an’a inanır, sana uyar ve sana gönderilenden faydalanır. Bazıları da ona inanmaz, inkâr üzere ölü ve o halde dirilitilir. Rabbin, hidayete hak kazananı daha iyi bilir ve ona hidayet nasip eder. Sapıklığa hak kazananı da bilir ve onu sapıttırır. Rabbin fesatçıları en iyi bilen ve onlara yaptıklarının karşılığını verecek olandır.

41) Ey Muhammed! Eğer müşrikler seni yalanlarsa, onlara de ki: “Benim yaptıklarım bana aittir, sizin yaptıklarınız size aittir. Sizin benim yaptıklarınızdan uzaksınız, ben de sizin yaptıklarınızdan uzağım. Hiç kimse diğerinin günahından sorumlu tutulmaz.”

42) Onlardan sana kulak verenler de vardır. Sen Kur’an okuduğun zaman seni dinler. Ancak senin okuduklarından hiçbir şeyi onların kalpleri kabul etmez. Ey Muhammed! Allah’ın kulaklarını sağır ettiği kimselere –üstelik sağırıklarından dolayı akıl da erdiremiyorlarsa, düşünüp tefekkür edemiyorlarsa- sen mi duyururacaksın. Hidayet Allah’ın elindedir. O, hak eden kimseyi hidayete erdirir.

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَنْتَظِرُ إِلَيْكَ أَفَآنتَ تَهْدِي ۖ
الْعُمَىٰ وَلَوْ كَانُوا لَا يُبْصِرُونَ (43) إِنَّ
اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ
النَّاسَ أَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ (44) وَيَوْمَ
يُخْشَرُهُمْ كَانَ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنَ
النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ
الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ وَمَا كَانُوا
مُهْتَدِينَ (45) وَإِنَّمَا تُرِيدُكَ بَعْضَ الَّذِي
تَعِدُّهُمْ أَوْ تَتَوَفَّيْتَنَا قَالَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ
اللَّهُ يَشْهَدُ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ (46)
وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ
فُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ (47) وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا
الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ (48) قُلْ لَا
أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا
شَاءَ اللَّهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ إِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ
فَلَا يَسْتَخِيرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ
(49) قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن آتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيِّنَاتًا
أَوْ تَهَارًا مَاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ
الْمُجْرِمُونَ (50) أَلَمْ تَرَ إِذَا مَا وَقَعَ
أَمْنُكُمْ بِهِ أَلَّا تَرَ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهِ
تَسْتَعْجِلُونَ (51) ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ
ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ
تُجْرُونَ إِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ (52)
وَيَسْتَسِيئُونَكَ أَحَقُّ هُوَ قُلْ إِي وَرَبِّي

43) Aralarından sana bakanlar da vardır. Ama kör olan-ları – üstelik basiretleri de yoksa- sen mi doğru yola ulaştıracaksın?

44) Şüphesiz Allah, insanlara hiç bir şeyle zulmetmez. Ancak insanlar, kendi nefislerine zulmediyorlar.

45) Onları, sanki günün bir saati kadar kaldıklarını zan-neder vaziyette, bir arada toplayacağı gün, birbirlerini tanırlar. Allah'a kavuşmayı yalanlayanlar gerçekten hüsrana uğramışlardır. Onlar hidayete ermiş de değildi.

46) Onlara va dediğimizin bir kısmını sana göstersek yahut senin ruhunu alsak da yine onların dönüşü bize olacaktır. Sonra Allah yaptıklarına da şahittir.

47) Her ümmetin bir rasulü vardır. Rasulleri geldiği za-man aralarında adaletle hükmedilir ve onlara zulmedil-mez.

48) Derler ki: “Eğer doğru söylüyseniz bu va'd ne zamanmış?”

49) De ki: “Allah’ın dilediğinden başka kendime ne bir zarar verebilirim ne de bir fayda sağlayabilirim. Her ümmetin bir eceli vardır. Ecelleri gelince, artık ne bir saat ertelenebilirler, ne öne alınabilirler.”

50) De ki: “Ya O’nun azabı geceleyin veya gündüzün size gelip çatarsa; söyleyin bana o suçlu-günahkârlar onun nesini acele isterler?”

51) “Gerçekleştikten sonra mı O’na iman edeceksiniz? Hemen şimdi mi? Oysa siz, onun erkence gelmesini isti-yordunuz.”

52) Sonra zulmedenlere: “*Sürekli azabı tadın!*” denilecek. Kazandıklarınız dışında, bir başka şeyle mi cezalandırılacaktınız?

53) “O gerçek midir?” diye senden haber almak isterler. De ki: “Evet, Rabbime andolsun ki, şüphesiz gerçektir ve sizler aciz bırakacak değilsiniz.”

43) Ey Muhammed! Onlardan sana bakan ve senin risaletinin açık delillerini görenler de vardır. Fakat onlar, gördüklerinden faydalanamayan körlerdir. Ey Muhammed! Eğer onların kalpleri körse, hakkı görmek istemiyorlarsa, bile bile haktan yüz çeviriyorlarsa –üstelik basiretleri de yoksa- sen mi doğru yola ulaştırıracaksın? Sen kör için doğru yolu görebileceği bir göz yaratamayacağı gibi, onları inandırmaya da muvaffak olamazsın. Bu yüzden onlar iman etmedilerse üzülmeye. Hidayet Allah'ın elindedir.

44) Şüphesiz Allah, insanlara hiç bir şeyle zulmetmez, günahsız hiçbir kimseye ceza vermez. Yarattıklarına, hak etmedikleri şeyi yapmaz. Ancak insanlar, inkâr, masiyet ve Allah'ın emrine muhalefet ederek kendi nefislerine zulmediyorlardı.

45) O müşrikleri, hesap için bir araya toplayacağımız günü hatırla, o zaman onlar görecekləri korkunç olaylardan dolayı sanki dünyada gündüzün bir saati, miktarı kadar kalmış gibi olacaklar. Dünyada olduğu gibi, birbirlerini tanyacaklar. Bu tanışma, kınama ve birbirini rezil etme tanışmasıdır. Biri diğerine: *"Beni sen aldattın ve sapıtdın."* der. Yoksa bu tanışma sevgi ve muhabbet tanışması değildir. Öldükten sonra dirilip, Allah'a kavuşmayı, hesap ve ceza için toplanmayı yalanlayanları gerçekten hüsrana, zarar ve ziyana uğramışlardır. Onlar hidayete ermiş de değildir. Bu hayatta hayra muvaffak olamamışlardır. Dünya hayatında doğru yolu bulamadıkları, hidayete eremedikleri için, bu hüsrarla, bu acıklı azapla karşılaşırılar.

46) Ey Muhammed! Senin sevinmen için onların çekeceği azabın bir kısmını sana dünyada göstersek yahut bunu sana göstermeden senin ruhunu alsak da yine onların dönüşü bize olacaktır. İster dünyada olsun, ister ahirette olsun onlara mutlaka ceza verilecektir. Sonra Yüce Allah yaptıklarına ve işledikleri suça şahittir. Yaptıklarına karşılık onları cezalandıracaktır.

47) Her ümmetin hidayetleri için onlara gönderilmiş bir rasulü vardır. Rasuller insanları yalnızca Allah'a ibadet etmeye, O'na hiçbir şeyi şirk koşmamaya, tağutları reddetmeye davet etmişlerdir. İnsanların kimisi o rasule iman etmiş, kimisi de iman etmemiştir. Kıyamet gününde rasuller ve ümmetleri bir araya geldiği zaman aralarından adaletle hükmedilir ve onlara zulmedilmez, günahsız yere kimseye azap edilmez. Herkese yaptıklarının karşılığı zerre miktarı haksızlık edileceğinden verilir.

48) Mekke kâfirleri alay ve eğlence tarzıyla Rasulullah'a derler ki: *Eğer doğru söylüyorsan bize va'd ettiğin bu azap ne zaman gelecek?*"

49) Ey Muhammed! Onlara de ki: “Allah'ın dilediğinden başka kendime ne bir zarar verebilirim ne de bir fayda sağlayabilirim. O halde, sizin çabucak gelmesini istediğiniz arzuları nasıl gerçekleştirilir? Her ümmetin bir eceli, yok olması ve azaba uğraması için muayyen bir vakti vardır. Ecelleri, yok olma vakti gelince, artık ne bir saat ertelenebilir, ne öne alınabilir. Allah'ın hükmü zamanında uygulanır. Hiç kimse onu bozamaz.”

50) Ey Muhammed! O yalanlayanlara de ki: “Ya Allah’ın azabı geceleyn veya gündüzün size gelip çatarsa onu önmek için size ne faydası olur? Söyleyin bana o suçlu-günahkârlar onun nesini acele isterler? Acele olarak istedikleri ne büyük şeydir!”

51) “Ey müşrikler! Allah’ın azabı size geldikten sonra mı O’na iman edeceksiniz? O’na iman edinceye kadar size mühlet verilecek mi? Azap gelip de onu açık açık gördüğünüzde imanın faydası ne? Fayda vermediği bir zamanda iman etmek size ne fayda sağlar?! Yoksa hemen şimdi mi inanıyorsunuz? Oysa siz, daha önce alay ve eğlence olarak azabın çabucak inmesini istiyordunuz.”

52) Bundan sonra zulmedenlere: “*Sürekli, zeval bulmayan ve yok olmayan azabı tadın!*” denilecek. İnkâr ve yalanlamalarınız dışında, bir başka şeyle mi cezalandırılacaksınız? Böyle bir şey asla söz konusu olamaz. Allah adildir, kimseye zulmetmez.

53) Ey Muhammed! Müşrikler: “Bizi korkuttuğun azab ve öldükten sonra dirilme gerçek midir?” diye senden haber almak isterler. Onlara de ki: “Evet, Rabbime andolsun ki, şüphesiz o gerçektir, bunda herhangi bir şüphe yoktur. Siz aptaptan kaçmak veya sakınmakla Allah’ı aciz bırakacak değilsiniz. Bilakis siz O’nun elinde ve kudretini alındasınız.”

لَمَّا رَأَوْا الْعَذَابَ- وَقُضِيَ- بَيْنَهُمْ-
بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ (54) أَلَا إِنَّ
لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَلَا إِنَّ
وَعْدَ اللَّهِ- حَقٌّ- وَلَكِنَّ- أَكْثَرَهُمْ- لَا
يَعْلَمُونَ (55) هُوَ يُحْيِي- وَيُمِيتُ- وَإِلَيْهِ-
تُرْجَعُونَ (56) يَا أَيُّهَا النَّاسُ- قَدْ
جَاءَتْكُمْ- مَوْعِظَةٌ- مِنْ- رَبِّكُمْ- وَشِفَاءٌ-
لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهَدًى وَرَحْمَةٌ-
لِلْمُؤْمِنِينَ (57) قُلْ- بِفَضْلِ- اللَّهِ-
وَبِرَحْمَتِهِ- فَبِذَلِكَ- قَلِيفَ خُورٍ هُوَ خَيْرٌ
مِمَّا يَجْمَعُونَ (58) قُلْ- أَرَأَيْتُمْ- مَا
أَنْزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ فَجَعَلْنَاهُ مِنْهُ
حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ- أَللَّهُ أَذِنَ- لَكُمْ أَمْ
عَلَى اللَّهِ- تَفْتَرُونَ (59) وَمَا ظَنُّ-
الَّذِينَ- يَفْتَرُونَ- عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ- إِنَّ- اللَّهَ- لَذُو فَضْلٍ- عَلَى
النَّاسِ- وَلَكِنَّ- أَكْثَرَهُمْ- لَا يَشْكُرُونَ-
(60) وَمَا تَكُونُ- فِي شَأْنٍ- وَمَا تَتْلُوا
مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ-
إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ
وَمَا يَغْرِبُ عَنْ- رَبِّكَ مِنْ- مِثْقَالِ ذَرَّةٍ-
فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ
مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ

54) Zulmeden her nefis, eğer yeryüzünde bulunan her-şeye sahip olsaydı, elbette onu fidye olarak verirdi. Azabı görünce pişmanlıklarını gizlerler, oysa onlar haksızlığa uğratılmadan aralarında adaletle hükmedil-miştir.

55) İyi bilin ki; göklerde ve yerde ne varsa hepsi Al-lah'ındır. Şunu da iyi bilin ki Allah'ın va'di haktır. Fa-kat onların çoğu bilmezler.

56) O, diriltir ve öldürür. Ve O'na döndürüleceksiniz.

57) Ey insanlar, Rabbinizden size bir öğüt, sinelerde olana bir şifa ve mü'minler için bir hidayet ve rahmet geldi.

58) De ki: "Allah'ın lütfu ve rahmetiyle ve yalnız bunlar ile sevinirsiniz. Bu, onların toplayıp yığmakta olduklarından hayırlıdır."

59) De ki: "Allah'ın sizin için indirdiği sizin bir kısmını haram ve helâl kıldığınız rızıktan, haber var mı? Söyler misiniz?" De ki: "Allah mı size izin verdi, yoksa Allah'a mı iftira ediyorsunuz?"

60) Allah'a karşı iftira edenlerin kıyamet gününde zan-ları nedir? Şüphesiz ki Allah insanlara lütfükdür. Fa-kat onların çoğu şükretmezler.

61) Senin içinde olduğun herhangi bir durum, onun hakkında Kur'an'dan okuduğun herhangi bir şey ve si-zin işlediğiniz herhangi bir iş yoktur ki, o işe daldığınızda biz mutlaka üzerinize şahidiz. Yerde olsun gökte olsun zerre ağırlığınızca bir şey Rabbinden gizli kalmaz. Bundan daha küçüğü ve daha büyüğü de muhakkak apaçık kitaptadır.

54) Zulmeden, şirk ve küfür işleyen her nefis, eğer yeryüzünde bulunan hazineler, mallar ve değerli olan herşeye sahip olsaydı, elbette onların hepsini Allah'ın azabından kurtulmak amacıyla fidye olarak verirdi. Fakat ne yazık ki bu onlardan kabul olunmaz. Şirk ve günah esaslı bir hayat sürdürmek suretiyle kendilerine zulmeden o zalimler, cehennem azabını görünce pişmanlıklarını saptırmış oldukları zavıf kişilerden gizlerler, içine atarlar, oysa onlar haksızlığa uğratılmadan aralarında adaletle hükmedilmiştir. Amellerinin karşılığında hiçbir şey eksik verilmez. Onlara sadece suçlarının karşılığında ceza verilir.

55) Haberinizi olsun, iyi bilin, size söyleyeceklerime dikkat edin ki; yedi göklerde, yedi yerlerde ve bu ikisi arasında ne varsa hepsi Allah'ın mülküdür. Oralarda Allah'tan başka hiçkimsenin bir şeyi yoktur. Mülkü yaratan da O'dur, sahibi de O'dur. Yaratmada ortağı olmadığı gibi hüküm koymada da ortağı yoktur. İbadet yalnızca O'nun hakkıdır. O'ndan başkasına ibadet etmek şirkttir. Şunu da iyi bilin ki Allah'ın öldükten sonra dirilme ve ceza va'di haktır, şüphesiz olacaktır. Fakat insanların çoğunun akılları noksan olduğu ve kendilerini gaflet bürüdüğü için bunu bilmezler, mahiyetini anlamazlar. Dolayısıyla söylediklerini söylerler. Ahiret günü için hazırlık yapmazlar.

56) Allah, canlıları diriltir ve öldürür. Ve ahirette yalnızca O'nun huzuruna döndürüleceksiniz. O, herkese dünyada iken yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlık etmeksizin verecektir.

57) Ey insanlar, Rabbiniz, yaratıcınız, efendiniz, sahibiniz, yöneticiniz olan Allah'tan size bir öğüt, sinelerde, kalplerde, göğüslerde bulunan cehalet ve şüphe hastalığına bir şifa ve mü'minler için bir hidayet ve rahmet kitabı olan Kur'an geldi. Hayatınızı ve yaşantınızı Kur'an'ın hükümlerine uygun olarak düzenleyin ki dünya ve ahiret mutluluğunu elde edesiniz.

58) Ey Muhammed! Onlara de ki: "Ancak Allah'ın lütfu ve rahmetiyle, yani Kur'an ve İslâm dini ile sevinirsiniz. Kur'an, onların toplayıp yığmakta olduğu dünya malından, onun geçici zinetinden ve yok olacak nimetinden daha hayırlıdır. Çünkü dünya, Allah katında içinde bulunanlarla birlikte bir sıvrısınağın kanadına bile eşit değildir."

59) Ey Muhammed! O müşriklere de ki: "Allah'ın sizin için indirdiği sizin bir bahire, saibe, vasile, ham, laşe, ekinler gibi bir kısmını haram ve helâl kıldığınız rızıktan, haber var mı? Söyler misiniz?" Ey Muhammed! Onlara de ki: "Bana söyleyin bakalım: Helâl ve haram kılma hususunda dilediğiniz gibi hükmedeceğinize dair Allah mı size izin verdi, yoksa Allah'a mı iftira ediyorsunuz?"

60) Allah'a karşı yalan uyduranların, iftira edenlerin, kendilerinden helâl ve haramlar koyanların fikri nedir? Kıyamet gününde Allah'ın kendilerini bağışlayacağını ve affedeceğini sanıyorlar. Hayır, bilakis Allah onları cehenneme sokacaktır. Şüphesiz ki Allah kullarına karşı büyük lütf sahibidir. Zira acele azap etmemek, nebi ve rasuller göndermek ve kitaplar indirme lütfunda bulunmak suretiyle onlara merhamet etmiştir. Fakat onların çoğu nimete şükretmezler, hatta inkârda bulunur ve nankörlük ederler.

61) Ey Muhammed! Senin içinde olduğun herhangi bir durum, onun hakkında Kur'an'dan okuduğun herhangi bir şey ve ey insanlar! Sizin Hayır ve şerden işlediğiniz herhangi bir iş yoktur ki, o işe daldığınızda biz mutlaka üzerinize şahidiz, yaptığınız küçük büyük tüm amelleri kayda geçeriz. Yerde olsun gökte olsun zerre ağırlığınızca bir şey Rabbiniz, yaratıcınız, sahibiniz, efendiniz, yöneticiniz olan Allah'tan gizli kalmaz. Allah'ın izni, dilemesi, iradesi, yaratması ve takdiri olmadan bir yapıp dahi kimildamaz. Bundan daha küçüğü ve daha büyüğü de muhakkak apaçık kitap olan Levh-i Mahfuz'da kayıtlıdır. Bu yüzden Allah'ın istediği ve razı olduğu amelleri işleyin. Ahiret gününde dünyada iken yaptıklarınızın karşılığı zerre miktarı haksızlık edilmeksizin size verilecektir. (Allah'ın ilk yarattığı şey kalemidir. Ona kâinata olacak tüm olayları yazmasını emretti o da bunları Levh-i Mahfuz'da yazdı. Şu an kâinata olan, geçmişte olmuş ve gelecekte olacak tüm olaylar, en ince ayrıntısına kadar Allah'ın ezeli ve kadim ilmi gereği önceden bilinen, takdir edilen, yaratılan, yazılan şeylerdir. Allah insana irade-i cüzüyye vermiş, onu yaptıklarından dolayı sorumlu tutmuştur. Ona kötülük yapmayı zorlamamıştır.)

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا
 هُمْ يَحْزَنُونَ (62) الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا
 يَتَّقُونَ (63) لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ
 اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (64) وَلَا
 يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا
 هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (65) أَلَا إِنَّ لِلَّهِ
 مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ
 وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 شُرَكَاءَ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ
 إِلَّا يَخْرُصُونَ (66) هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ
 اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ
 فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ (67)
 قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ هُوَ
 الْعَزِيزُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
 الْأَرْضِ إِنْ عِنْدَكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ بِهَذَا
 أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ (68)
 قُلْ إِنْ الَّذِينَ يَقْتُرُونَ عَلَى اللَّهِ
 الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ (69) مَتَاعٌ فِي
 الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ يُذِقُهُمُ
 الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ (70)

62) Haberiniz olsun; şüphesiz Allah'ın velilerine hiçbir korku yoktur, onlar kederlenecek de değildir.

63) Onlar iman edip sakınanlardır.

64) Onlar için dünya hayatında da ahirette de müjde vardır. Allah'ın sözlerinde asla değişiklik olmaz. İşte bu, en büyük kurtuluşun ta kendisidir.

65) Onların söyledikleri seni üzmesin. Şüphesiz izzet ve gücün tümü Allah'ındır. O, Semî'dir, Alîm'dir.

66) Haberiniz olsun; şüphesiz göklerde kim var, yerde kim var tümü Allah'ındır. Allah'tan başkasına tapanlar bile, şirk koştukları şeylere uymuyorlar. Onlar ancak zanna uyarlar ve ancak yalan söylerler.

67) Geceyi içinde dinlenmeniz için, gündüzü ise aydınlık olarak yaratan O'dur. Şüphesiz işitebilen bir topluluk için bunda gerçekten ayetler vardır.

68) "Allah çocuk edindi." dediler. O, yücedir. O, hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır. Göklerde ve yerde ne varsa O'nundur. Yanınızda buna dair hiçbir delil yoktur. Al-lah'a karşı bilmeyeceğiniz bir şey mi söylüyorsunuz?

69) De ki: "Allah'a karşı yalan uydurup iftira edenler, kurtuluşa eremezler."

70) Dünyada bir süre faydalanmadan sonra dönüşleri ancak bize olacaktır. Sonra da küfür-inkâr etmeleri se-bebiyle onlara en şiddetli azabı tattıracağız.

62) Ey insanlar! Haberiniz olsun, dikkat edin, iyi bilin ki; şüphesiz Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde iman edip bu iman gereği olarak salih amel işleyen velilerine, sevdiklerine, dost ve ahabalarına ölüm anında, kabirde ve ahirette hiçbir azap korkusu yoktur, onlar kederlenecek de değildir, dünyada elde edemedikleri şeylere tasalanmazlar, üzülmeyiz. Çünkü onlar cennet nimetleri içindedir. Cennet nimetleri ise, dünya nimetleri ile kıyaslanmayacak derecede güzeldir.

63) Allah'ın veli kulları, Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde Allah'a iman edip, bu iman gereği olarak salih amel işleyen ve Allah'a karşı sorumluluğunun bilincinde olup, O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınmak suretiyle Allah'ın azabından korkup sakınan, harama düşme korkusuyla şüpheli gördüğü bir çok mübahı bile terkeden kimselerdir. (Bugün malesef Allah dostu kavramı çok değişmiş, fenafillah makamına ulaştığı iddia edilen bir çok şeyhe Allah'a ait birçok sıfat verilmiştir. Nüceba, nükeba, abdal, gavs inançları, rabıta, tevessül, şeyhin koruma perdesi altına girme, şeyhin müritlerini bir kibrit kutusuna koyup sıradan geçireceği, şefaati sayesinde cehennem azabı görülmeceği, öldükten sonra kınından çıkmış kılıç gibi aktif olup müridini koruyacağı, kainatı idare edeceği, dünyada iken sormadan sorulara cevap vereceği, kalplerden geçeni bileceği, yağmur yağdıracağı, hidayet edeceği vb. bir çok şirkler malesef Allah dostu olduğu iddia edilen kişilere yapılmıştır. Bir çok uydurma kerametler de anlatılmıştır. Dikkatli olmak gerekir.)

64) Allah'ın veli kulları için dünya hayatında da ahirette de onları sevindirecek müjdeli şeyler vardır. Çünkü melekler ölüm anında onlara Allah'ın rızasını ve rahmetini, ahirette ise cennet nimetini ve büyük kazancı müjdeliler. Onlara: "Korkmayın, üzülmeyin, size va'dolunan cennetle sevinin" derler. Allah'ın sözlerinde asla değişiklik olmaz. İşte bu, en büyük kurtuluşun ta kendisidir. İşte bu öyle bir kazançtır ki, ondan daha öteye bir kazanç yoktur. Bu, eşi ve benzeri olmayan bir gayeyi elde etmektir.

65) Onların seni yalanlamaları ve: "Sen gönderilmiş bir rasul değilsin." demeleri seni üzmesin. Şüphesiz izzet ve gücün tümü Allah'ındır. Tam kuvvet ve kapsamlı üstünlük, tek olan Allah'a mahsustur. O senin yardımcın, koruyucun ve destekçindir. İzzet sadece O'nundur. O dostlarına lutfeder, düşmanlarını ondan mahrum eder. Allah, gizli açık her şeyi işiten ve bilendir. Hiçbir şey O'na gizli kalmaz. Herkese yaptıklarının karşılığını zerre miktarı haksızlık etmeksizin verecektir.

66) Ey insanlar! Haberiniz olsun, dikkat edin, iyi bilin ki; şüphesiz göklerde kim var, yerde kim varsa istisnasız tümü Allah'ın kulu, mülkü ve yarattıklarıdır. Allah'tan başkasına tapan, ibadet eden müşrikler bile, şirk koştukları şeylere, ilahlara, putlara, heykellere aslında uymuyorlar. Bilakis onların şefaati edeceğini veya fayda sağlayacağını sanıyorlar. Halbuki putlar onlara ne bir zarar verebilir, ne de bir fayda sağlayabilir. Onlar ancak boş bir zanna uyarlar ve ancak yalan söylerler. Vehimlerini gerçek sanıyorlar.

67) Ey insanlar! Geceyi bedenleriniz için dinlenme vakti, gündüzü ise geçiminizi sağlamanız için aydınlık olarak yaratan Allah'tır. Şüphesiz işitebilen, ibret alacak bir şekilde dinleyen bir topluluk için bunda gerçekten Allah'ın varlığına ve birliğine delâlet eden apaçık ayetler, âlâmetler ve deliller vardır.

68) Yahudiler Uzeyr'i, Hristiyanlar İsa'yı, müşrikler melekleri Allah'a nispet ederek: "Allah çocuk edindi." dediler. Allah, onların bu iftiralardan münezzehtir, mukaddestir, yücedir. O, hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır. Dolayısıyla O'nun çocuğu olmaz. Göklerde ve yerde ne varsa O'nun kulu, mahluku ve mülküdür. Yanınızda Allah'ın çocuk sahibi olduğuna dair hiçbir delil de yoktur. Allah'a karşı çocuk isnat etmekle bilmeyeceğiniz bir şey mi söylüyorsunuz? O'na iftira ediyor ve O'nun hakkına yalan mı söylüyorsunuz?

69) Ey Muhammed! Onlara de ki: "Allah'a karşı yalan uydurup iftira edenler, asla kurtuluşa eremezler, başaramazlar."

70) Dünyada ahiret nimetlerine oranla çok az bir süre faydalanmadan sonra hesap ve ceza için dönüşleri ancak bize olacaktır. Sonra da küfür ve inkâr etmeleri, şirk işlemeleri sebebiyle cehennemde ebedi olarak yakmak suretiyle onlara en şiddetli azabı tattıracağız.

وَتَذَكِّرِي بآيَاتِ اللَّهِ فَقَلِيَ اللَّهُ
تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءَكُمْ
ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ
اقْضُوا إِلَيَّ وَلَا تُنْظِرُونِي (71) فَإِنْ
تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ أَنْ
أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَأَمِرتُ أَنْ أَكُونَ
مِنَ الْمُسْلِمِينَ (72) فَكَذَّبُوهُ فَنَجَّيْنَاهُ
وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ وَجَعَلْنَاهُمْ
خَلَائِفَ وَأَعْرَفْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذِرِينَ
(73) ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا إِلَى
قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا
لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ
تَطْعُنَ عَلَى قُلُوبِ الْمُعْتَدِينَ (74) ثُمَّ
بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمُ مُوسَى وَهَارُونَ إِلَى
فِرْعَوْنَ وَمَلَأْنَاهُ بِآيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا
وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ (75) فَلَمَّا
جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا إِنَّ هَذَا
لَسِحْرٌ مُبِينٌ (76) قَالَ مُوسَى
أَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَكُمْ أَسِحْرٌ هَذَا
وَلَا يُفْلِحُ السَّاجِدُونَ (77) قَالُوا أَجِئْنَا
لِنَفْتِنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا وَتَكُونُ
لَكُمْ الْكِبْرِيَاءُ فِي الْأَرْضِ وَمَا نَحْنُ

71) Onlara Nuh'un haberini de oku. Hani kavmine de-mişti ki: "Ey kavmim, eğer aranızda kalmam ve Allah'ın ayetleriyle öğüt verişim size ağır geliyorsa –ki ben ancak Allah'a tevekkül ederim- haydi işinizi sağlam tutun, şirk koştuklarınızı da çağırın, sonra işiniz size hiçbir tasa vermesin. Sonra da mühlet vermeksizin bana hükmünüzü uygulayın."

72) "Eğer yüz çevirerseniz zaten ben sizden bir ücret de istemedim. Benim ecrimi ancak Allah verecektir. Ve ben, müslümanlardan olmakla emrolundum."

73) Fakat onu yalanladılar, biz de onu ve gemide onun-la birlikte olanları kurtardık ve onları halifeler kıldık. Ayetlerimizi yalanlayanları da suda boğduk. Uyarılan-ların sonunun nasıl olduğuna bir bak!

74) Sonra onun ardından kendi kavimlerine nice rasul-ler gönderdik; onlara apaçık belgeler getirmişlerdi. Ama daha önce yalanlamaları nedeniyle inanmadılar. İşte biz, haddi aşanların kalplerini böyle mühürleriz.

75) Sonra bunların ardından Firavun'a ve onun ileri gelenlerine Musa'yı ve Harun'u ayetlerimizle gönderdik. Fakat onlar büyüklendiler. Onlar suçlu-günahkâr bir kavimdi.

76) Onlara katımızdan hak geldiği zaman, dediler ki: "Bu, kuşkusuz apaçık bir sihirdir."

77) Musa: "Size hak geldiğinde mi söylersiniz? Bu bir sihir midir? Oysa sihirbazlar kurtuluşa eremezler." dedi.

78) Onlar: "Siz ikiniz, bizi atalarımızı üzerinde bulduğumuzdan döndürmek ve yeryüzünde de büyüklük sizin olsun diye mi bize geldiniz? Biz, sizin ikinize inanacak değiliz." dediler.

71) Ey Muhammed! Mekkeli müşriklere Nuh'un yalanlayıcı kavmiyle olan haberini oku, anlat, bildir. Belki bu olaylardan ibret alırsan da imana gelirler. Bu kıssalar aynı zamanda senin ve mü'minler için bir teselli kaynağıdır. Kâfirlerin zulüm ve işkencelerine sabretmeniz için bir moral kaynağıdır. Hani bir zamanlar Nuh, inatçı ve inkârcı kavmine demişti ki: "Ey kavmim, eğer benim içinizde uzun süre kalmam ve sizi Rabbin olan Allah'ın ayetleriyle uyarıp korkutmam size ağır ve zor geliyorsa ve beni kovmaya ve öldürmeye niyet ettiyseniz şunu iyi bilin ki, ben ancak Allah'a tevekkül ederim, Meşru olan tüm tedbirleri aldıktan sonra sadece O'na güvenirim O'na sığınırım ve O'na dayanırım. Size aldırış etmem. Haydi işinizi sağlam tutun, şirk koştuklarınızı da yardıma çağırın, sonra benim hakkımdaki tutumunuz size hiçbir tasa vermesin, örtülü kalmasın, bilakis açık seçik olsun. Sonra da azıcık dahi olsa mühlet vermeksizin bana istediğiniz hükmü uygulayın."

72) "Eğer benim nasihatım ve uyarılarımdan yüz çevirerseniz siz bilirsiniz. Kaybedecek olan sizler olursunuz. Zaten ben sizden bir ücret de istemedim. Benim ecrimi ancak Allah verecektir. Bu yüzden ben kazançlıyım. Ben risaleti tebliğ etmek için Allah'tan başka kimseden ücret ve karşılık istemem. Ben size dünyalık herhangi bir maksatla değil sadece Allah rızası için nasihat ettim. Ve ben, müslümanlardan, Allah'ın emir ve yasaklarına kayıtsız şartsız teslim olanlardan, hayatını ve yaşantısını Allah'ın hükümlerine uygun olarak yaşayanlardan olmakla emrolundum." (Bir zorunluluk olmadıkça, insanları Allah'a davet eden, Allah'ın duyurusunu sunan davetçinin buna karşılık bir ücret alması doğru değildir.)

73) Nuh, gece gündüz gizli açık her türlü metodu deneyerek onlara İslam'ı anlatmasına rağmen onlar ısrarla Nuh'u yalanlamaya devam ettiler, biz de Nuh'u ve gemide onunla birlikte olan mü'minleri kurtardık ve onları halifeler, boğulanların yerine geçen yeryüzünün sakinleri kıldık. Ayetlerimizi yalanlayanları da tufanla suda boğduk, kabir azabına soktuk. Onlar için ayrıca ahiret gününde de cehennem azabı vardır. Ey Muhammed! Rasullerin uyarılarını yalanlayanların sonunun nasıl olduğuna bir bak! İman etmedikleri taktirde senin kavminin akibeti de bunlar gibi helak olacaktır. Ey iman edenler! Siz de Nuh'a iman eden mü'minler gibi rasulünüz Muhammed'e ve getirdiği Kur'an ve sahih sünnete uyarsanız Nuh kavminden iman edenlerin dünya ve ahiret mutluluğunu elde ettiğiniz gibi siz de mutlu olursunuz. Onlara yardım ettiğimiz gibi size de yardım ederiz.

74) Sonra Nuh'un ardından kendi kavimlerine Hud, Salih, Lut, İbrahim, Şuayb gibi nice rasuller gönderdik; onlar kavimlerine apaçık belgeler, hüccetler, deliller, mucizeler getirmişlerdi. Ancak onlar, öncekilerin cezalarını çarptırılmadan rasullerinin kendilerine getirdiklerine inanacak değillerdi. İşte biz, inkâr, yalanlama ve inat etme hususunda haddi aşan, iman etmemede ısrar edenlerin kalplerini böyle mühürleriz. İman onların kalbine girecek yer bulamadığı gibi küfür de kalplerinden çıkmaz.

75) Sonra bu rasullerin ve ümmetlerinin ardından Firavun'a ve onun ileri gelenlerine Musa'yı ve kardeşi Harun'u ayetlerimizle, apaçık belge, hüccet, delil ve mucizelerimizle gönderdik. Fakat onlar kibirlendiler, mucizelere iman etmeyi büyüklüklerine yediremediler. Onlar müşrik, kâfir, suçlu-günahkâr, bozguncu bir kavimdi.

76) Onlara katımızdan hak olan beyaz el mucizesi geldiği zaman, aşırı kibir ve inatlarından dediler ki: "Bu, kuşkusuz apaçık bir sihirdir. Musa bununla bizi büyülemek istedi."

77) Musa dedi ki: "Bu gerçeğin sihir olduğunu mu söylüyorsunuz? Bu size getirdiğim bir sihir midir? Öyleyse sizin sihirbazları nasıl yendim? Oysa gerçek şu ki sihirbazlar kurtuluşa eremezler, başaramazlar, kazanamazlar, umduklarını elde edemezler."

78) Firavun ve ileri gelenleri şöyle dediler: "Siz ikiniz, bizi atalarımızı üzerinde bulduğumuz dinden döndürmek ve Mısır topraklarında yönetim ve idareyi elinize alıp büyüklük sizin olsun diye mi bize geldiniz? Biz, sizin ikinize ve getirdiğiniz dine inanacak değiliz."

لَهُمْ- مُوسَىٰ أَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ-
(80) فَلَمَّا أَلْقَوْا قَالَ مُوسَىٰ مَا جِئْتُمْ بِهِ السَّحَرُ إِنَّ اللَّهَ سَيُبْطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِلُّ عَمَلٌ- الْمُفْسِدِينَ (81) وَيَجْعَلُ اللَّهُ- الْحَقُّ- بِكَلِمَاتِهِ- وَلَوْ كَرِهَ- الْمُجْرِمُونَ (82) فَمَا آمَنَ لِمُوسَىٰ إِلَّا ذُرِّيَّةٌ- مِنْ- قَوْمِهِ- عَلَىٰ خَوْفٍ- مِنْ- فِرْعَوْنَ- وَمَلَائِهِمْ- أَنْ- يَفْتِنَهُمْ- وَإِنَّ- فِرْعَوْنَ- لَعَالٍ فِي الْأَرْضِ- وَإِنَّهُ لَمِنَ الْمُسْرِفِينَ (83) وَقَالَ مُوسَىٰ يَأْقُومُ إِنَّ كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مُسْلِمِينَ (84) فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ- الطَّالِمِينَ- (85) وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنْ- الْقَوْمِ- الْكَافِرِينَ- (86) وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ- أَنْ- تَبَوَّآ لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ- قِبْلَةً- وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاتَّبِعُوا هُدًى- وَقَالَ- مُوسَىٰ رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَئَهُ زِينَةً وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَنْ- سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ

79) Firavun: “Bütün bilgin sihirbazları bana getirin!” dedi.

80) Nihayet sihirbazlar gelince Musa onlara: “Atacağı-nızı atın!” dedi.

81) Onlar atınca, Musa dedi ki: “Sizin bu yaptığınız si-hirdir. Şüphesiz Allah onu boşa çıkaracaktır. Elbette Allah, bozgunculuk çıkaranların işini düzeltmez.”

82) Allah, suçlu-günahkârlar istemese de, hakkı kendi kelimeleriyle gerçekleştirecektir.

83) Sonunda Musa’ya kavminden bir takım gençler dışındadır – Firavun ve önde gelen çevresinin kendilerini be-lalara çarptırmaları korkusuyla- iman eden olmadı. Çünkü Firavun, gerçekten yeryüzünde büyüklenen bir zorba ve gerçekten ölçüyü taşıranlardandı.

84) Musa dedi ki: “Ey kavmim, eğer siz Allah’a iman edip müslüman olmuşsanız artık yalnızca O’na tevekkül edin.”

85) Dediler ki: “Biz yalnızca Allah’a tevekkül ettik. Rabbimiz, bizi zulmeden bir kavim için bir fitne kılma.”

86) “Ve rahmetinle bizi o kâfirler topluluğundan kurtar.”

87) Musa ve kardeşine: “Mısır’da kavminize evler ha-zırlayın, evlerinizi namaz kılınan yerler yapın ve namazı dosdoğru kılın. Mü’minleri de müjdele!” diye vahyettik.

88) Musa dedi ki: “Rabbimiz, şüphesiz sen Firavun ve ileri gelenlerine dünya hayatında bir zinet ve mallar verdin. Rabbimiz senin yolundan sapsınlar diye mi? Rabbimiz, mallarını yerin dibine geçir kalplerini mü-hürle. Çünkü onlar can yakıcı azabı görmedikçe iman etmeyeceklerdir.”

79) Firavun Musa ile kardeşi Harun’u ülkenin yönetime ele geçirmeyi amaçlayan iki siyasetçi olmakla suçlamasının ardından onları kamuoyunda küçük düşürmek için bütün usta sihirbazları bana getirin!” diye emretti. Amacı Musa’yı sihirle alt etmektir.

80) Musa ve kardeşi Harun’u bu iş için çağırdı. Musa onlara: “Atacağınız iplerinizi ve âsâlarınızı atın, maharetinizi gösterin!” dedi.

81) Onlar iplerini atınca, ipleri yılan şeklinde hareket etmeye başladı. Musa dedi ki: “Beni itham ettiğiniz şey sihir değil, asıl şimdi bu sizin yaptığınız sihirdir. Şüphesiz Allah onu yok edecek ve boşa çıkaracaktır, batıl olduğuna insanlara gösterecektir. Elbette Allah, bozgunculuk çıkaranların işini düzeltmez, amelini ıslah etmez.” (Musa’nın sopası Allah’ın izniyle bir ejderha haline geldi ve sihirbazların yılan şeklinde görülen sopalarını yuttu. Sihirbazlar iman etti. Firavun ise sinirden çılgına döndü.)

82) Allah, suçlu-günahkârlar, müşrikler ve kâfirler istemese de, hoşlanmasa da, hakkı kendi kelimeleriyle gerçekleştirecektir, gerçeği ispatlayacak ve onu hüccet ve delilleriyle destekleyecektir.

83) Sonunda Musa’ya kavmi İsrailoğullarından bir takım gençler, Firavun’un karısı, hanedana mensup olup inancını gizleyen bir mü’min ve saray berberi dışındadır –Firavun ve önde gelen çevresinin kendilerini belalara çarptırmaları, işkence edip dinlerinden döndürmeleri korkusuyla- iman eden, Musa’nın dinine giren olmadı. Çünkü Firavun, gerçekten yeryüzünde büyüklenen, fesat çıkarıcı, gururlu, kibirli, zorba, zalim bir diktatördü ve gerçekten ilahlık iddiasında bulunmak suretiyle ölçüyü taşıranlardan, haddi aşanlardandı.

84) Musa iman edenlerin Firavun’un zulmünden korktuklarını görünce kavmi İsrailoğullarına dedi ki: “Ey kavmim, eğer siz Allah’ın istediği ve razı olduğu şekilde O’na iman edip emir ve yasalarına kayıtsız şartsız teslim olmuşsanız artık yalnızca O’na tevekkül edin. Meşru olan tedbirleri aldıktan sonra O’na güvenin, O’na dayanın, O’na sığının. Tüm işlerinizi O’nun iradesine teslim edin. Her türlü kötülüğe ve zarara karşı O size yeter.”

85) Bunun üzerine dediler ki: “Biz yalnızca Allah’a tevekkül ettik. Meşru olan tedbirleri aldıktan sonra yalnızca O’na güvendik, O’na dayandık, O’na sığındık. Rabbimiz, bizi zulmeden bir kavim için fitne kılma, onları bizim başımıza musallat etme ki bize işkence etmesinler ve bizim sebebimizle fitneye düşüpte, “Bunların dini doğru olsaydı başlarına bu bela gelmezdi.” demesinler.”

86) “Ve rahmetinle, lütf ve ihsanla bizi o kâfirler topluluğundan, Firavun ve yandaşlarından kurtar.” dediler.

87) Musa ve kardeşi Harun’a şöyle vahyettik: “Mısır’da kavminize, kapıları birbirine bakan evler hazırlayın, ayrı bir mahalle oluşturun, birbirinize sahip çıkın, müşriklerden ayrılın, baskına uğramamanız için özel mescitlerde toplanmayın, evlerinizi namaz kılınan yerler haline getirin, kibleye yönelin ve rükun ve şartlarını yerine getirerek, huşu içerisinde devamlı namazı dosdoğru kılın. Ey Musa sana uyan mü’minleri düşmanlarına karşı galibiyet ve zaferle müjdele! Onlar için ahirette cennet vardır.” (İsrailoğullarının ayrı bir mahallede oturmaları olayı, Mısır’dan çıkışın bir ön hazırlığıydı. Düşmandan korkulduğu dönemde evin bir bölümünü mescid edinmek caizdir.)

88) Musa Allah’tan aldığı vahiyle onların iman etmeyeceklerini bildiği için şöyle beddua etti: “Ey Rabbimiz! Şüphesiz sen Firavun ve kavminin ileri gelenlerine ve eşrafına zinet olarak dünya metai ve eşyası ile bir çok mal verdin. Ey Rabbimiz! Sonunda onlar insanları senin dininden, senin yolundan saptırsınlar, sana itaat ve seni birmekten menetsinler diye mi onlara böyle çok mal verdin!? Ey Rabbimiz! Mallarını yerin dibine geçir, paramparça edip yok et! Onların kalplerini katılaştır, duyurulmasını yok et ve mühürle de iman etmesinler. Çünkü onlar can yakıcı, elem verici, acıklı azabı görmedikçe iman etmeyeceklerdir.” (Musa’nın yaptığı bu bedduaya kardeşi Harun da “Amin.” diyordu. Allah Musa’nın ve kardeşi Harun’un da katıldığı bu bedduayı kabul etti.)

قَالَ قَدْ أُجِيبْتُ دَعْوَتُكُمْ فَاسْتَفِيمَا وَلَا تَتَّبِعَان سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ-

(89) وَجَاوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ بَغْيًا وَعَدُوًّا حَتَّى إِذَا أَرَاكَ الْغَرَقُ قَالَ آمَنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي آمَنْتُ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ (90) أَلَا الْآنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ (91) قَالِيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلَقَ آيَةً وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ عَنْ آيَاتِنَا لَغَافِلُونَ (92) وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مَبُوءًا صِدْقٍ وَرَرَقْنَاهُمْ مِنْ الطُّيُوتِ فَمَا اخْتَلَفُوا حَتَّى جَاءَهُمُ الْعِلْمُ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ (93) قَالِ كُنْتُ فِي شَكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَاسْأَلِ الَّذِينَ يُفْقَرُونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ (94) وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَتَكُونُوا مِنَ الْخَاسِرِينَ (95) إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ (96) وَلَوْ جَاءَهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّى يَرَوْا

الْعَذَابَ الْأَلِيمَ (97)

89) Buyurdu ki: “İkinizin de duası kabul olundu. O hal-de dosdoğru yürümeye devam edin. Sakın bilgisizlerin yoluna uymayın.”

90) İsrailoğullarını denizden geçirdik; Firavun ve as-kerleri azgınlıkla ve düşmanlıkla peşlerine düştü. Niha-yet boğulacağı anda şöyle dedi: “İsrailoğullarının ken-disine inandığından başka ilah olmadığına iman ettim. Ben de müslümanlardanım.”

91) Şimdi, öyle mi? Halbuki sen bundan önce isyan et-miş ve fesatçılardan olmuştun.

92) Senden sonrakilere bir ibret olman için bugün sade-ce senin bedenini kurtaracağız. Gerçekten insanların çoğu, ayetlerimizden habersizdirler.

93) Andolsun ki biz, İsrailoğullarını gerçekten çok güzel bir yere yerleştirdik. Onları hoş ve temiz şeylerle rı-zıklandırdık. Kendilerine ilim gelinceye kadar anlaşılmazlığa düşmediler. Şüphesiz Rabbin, aralarında anlaş-mazlığa düştükleri şey konusunda kıyamet günü hüküm verecektir.

94) Eğer sana indirdiğimizden şüphede isen, senden ön-ce kitabı okuyanlara sor. Andolsun ki hak sana Rabbin-den gelmiştir. O halde sakın şüphe edenlerden olma.

95) Sakın Allah'ın ayetlerini yalanlayanlardan da olma. Sonra zarara uğramışlardan olursun.

96) Doğrusu üzerlerine Rabbinin sözü hak olmuş bulu-nanlar iman etmezler;

97) Onlara her ayet getirilse bile... Acı azabı görünceye kadar.

89) Yüce Allah buyurdu ki: “İkinizin de Firavun ve eşrafi için yapmış olduğu beddua kabul olundu. O halde Allah yolunda dosdoğru yürümeye, delil getirmeye, insanları yalnızca Allah'a ibadet etmeye, O'na hiçbir şeyi şirk koşmamaya davete devam edin. Kullarını zalimlerin baskısından kurtarmaya yönelik çabanızı sürdürün. Sakın acele ederek veya Allah'ın va'dine güvenmeyerek bilgisizlerin, cahillerin yoluna uymayın.”

90) İsrailoğullarını Kızıl denizden geçirdik, Musa'nın asasını denize vurması sonucu denizi ikiye ayırarak karşıya geçmelerini sağladık; Firavun ve askerleri azgınlıkla ve düşmanlıkla, haksız yere zulmetmek ve üstünlük sağlamak üzere peşlerine düştü, onları takip etti. Nihayet deniz Firavun'u çepeçevre kuşatıp da boğulacak ve helak olacağı anda şöyle dedi: “Ben, İsrailoğullarının kendisine iman ve ıkrar ettiği, alemlerin Rabbi olan Allah'tan başka ilah olmadığını ıkrar ve tasdik ettim. Ben de müslümanlardan, Allah'ın emir ve yasaklarına kayıtsız şartsız teslim olanlardanım.” (Muhyiddini-i Arabi, bu ve benzeri birkaç ayete dayanarak cumhur-u ulemaya karşı çıkarak Firavun'un müslüman olarak öldüğünü iddia etmiştir. Bu görüş İbn Teymiyye, Aliyyu'l-kari, Sadreddin Taftazani, İbrahim Halebi vb. bir çok İslam alimi tarafından şiddetle reddedilmiştir. Zaten sonraki ayetler İbn Arabi'nin bu görüşünün batıl olduğunu ortaya koymaktadır. Güneş batıdan doğmadığı ve can boğaza gelmediği müddetçe tevbe makbuldür. Fakat Firavun can boğaza geldiği an tevbe etmiştir. Bu tevbe İslam inancına göre makbul değildir.)

91) Şimdi hayattan ümit kestiğin zaman mı iman ediyorsun? Oysa Allah'ın azabı sana gelmeden önce ona isyan etmiş ve fesatçılardan olmuştun. Sen sapma, saptırma ve Allah'ın dininden alıkoyma hususunda aşırı gidenlerdendir. Bu yüzden tevben makbul değildir.

92) Senden sonraki insanlara, zorba ve Firavunlara bir ibret olman, ilah ve rab olmadığını bilmeleri için bugün sadece senin ruhsuz bedenini denizden kurtarıp karaya çıkaracağız. Gerçekten insanların çoğu, ayetlerimizden habersizdirler, onları düşünmüyor ve ibret almıyorlar, aksine onlardan lezzetlendiriyorlar.

93) Andolsun ki biz, düşmanlarını helak ettikten sonra İsrailoğullarını gerçekten çok güzel bir yere yerleştirdik. Onları hoş, faydalı, lezzetli, güzel ve temiz şeylerle rızıklandırdık. Din hususunda ancak kendilerine ilim, Tevrat geldikten sonra anlaşmazlığa, ihtilafa düştüler. Şüphesiz Rabbin, aralarında anlaşmazlığa düştükleri şey konusunda kıyamet günü hüküm verecektir. (Taberi şöyle der: “Muhammed (s.a.v.) gönderilmeden önce bu vasıfları taşıyan birinin risaleti hususunda ittifak etmişler ve böyle bir rasulün gönderileceğini ıkrar etmişlerdi. İşte bu vasıflarını bildikleri rasul kendilerine gelince bazıları ona inandı bazıları ise inkâr etti. İhtilafları işte budur.”)

94) Ey Muhammed! Eğer şeytanın vesvesesi sonucu sana indirdiğimiz Kur'an'dan şüpheye düşersen, senden önce Tevrat ve İncil'i okuyan yahudi ve hristiyan alimlere sor, onlar bunun Allah'tan geldiğini kesin olarak bilirler. Andolsun ki hak, açık gerçek ve doğru haber sana Rabbinden gelmiştir. O halde sakın şüphe edenlerden olma. (Rasulullah (s.a.v.) Kur'an'ın Allah'tan geldiği hususunda asla şüphe etmemiştir. Burada kastedilen Zemahşeri'ye göre: Mesela, faraza türündendir. Kurtubi'ye göre: Hitap Rasulullah'a olmasına rağmen kastedilen başkalarıdır.)

95) Ey Muhammed! Sakın Allah'ın ayetlerinin bir kısmını dahi olsa yalanlayanlardan da olma. Sonra hüsrana, zarara, ziyana uğramışlardan olursun. Dünya ve ahiret mutluluğunu kaybedersin. (Beyzavi der ki: “Bu teşvik tekit türünden olup müşriklerin Rasulullah'ı şüpheye düşürme ümitlerini ortadan kaldırmaya yöneliktir.”)

96) Doğrusu haklarında, Allah'ın ezeli iradesiyle, Rabbinin azap hükmü vacip olanlar iman etmezler;

97) Onlara her türlü ayet, delil, mucize getirilse bile yine de katiiyen iman etmezler. Neticede, Firavun gibi, acıklı azabı görünce inanırlar. Fakat bu imanın onlara faydası olmaz.

قُلُوا لَا كَاتِبٌ - قَرِيَّةٌ - آمَنَتْ - فَتَفَعَّلَا
إِيمَانُهَا إِلَّا قَوْمٌ - بُؤْسٌ - لَمَّا آمَنُوا

كُشِفْنَا عَنْهُمْ - عَذَابٌ - الْحَرِّي - فِي
الْحَيَاةِ - الدُّنْيَا وَمَتَّعْنَاهُمْ - إِلَى حِينٍ -
(98) وَلَوْ يَشَاءُ رَبُّكَ - لَآمَنَ - مَنْ - فِي
الْأَرْضِ - كُلُّهُمْ - جَمِيعًا أَقَانَتْ - تُكْرَهُ -
النَّاسَ حَتَّى يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ (99) وَمَا
كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تُؤْمِنَ - إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ -
وَيَجْعَلُ - الرِّجْسَ - عَلَى الَّذِينَ - لَا
يَعْقِلُونَ - (100) قُلْ - انظُرُوا مَاذَا فِي
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْآيَاتُ
وَاللُّدُّ عَنْ قَوْمٍ - لَا يُؤْمِنُونَ - (101)
قَهْلٌ - يَنْتَظِرُونَ - إِلَّا مِثْلَ - آبَاءِ - الَّذِينَ -
خَلَوْا مِنْ - قَبْلِهِمْ - قُلْ - فَانْتَظِرُوا إِنِّي
مَعَكُمْ - مِنْ - الْمُنْتَظِرِينَ - (102) ثُمَّ
تُجَبِّي رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا كَذَلِكَ حَقًّا
عَلَيْنَا نَجْعُ الْمُؤْمِنِينَ - (103) قُلْ - يَا أَيُّهَا
النَّاسُ إِنِّي كُنْتُ فِي شَكٍّ مِنْ دِينِي
فَلَا أُعْبُدُ الَّذِينَ يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ -
وَلَكِنْ - أَعْبُدُ اللَّهَ - الَّذِي يَتَوَفَّاكُمْ -
وَأَمَرْتُ - أَنْ - أَكُونَ - مِنْ - الْمُؤْمِنِينَ -
(104) وَأَنْ - أَقِمَّ - وَجْهَكَ - لِلدِّينِ حَنِيفًا
وَلَا تَكُونَ - مِنَ - الْمُشْرِكِينَ - (105) وَلَا
تَدْعُ - مِنْ - دُونِ اللَّهِ - مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا

يَضُرُّكَ فَإِنْ - فَعَلْتَ - فَإِنَّكَ إِذَا مِنْ -
98) Mekke halkı Yunus'un dininden bir ülkede, çok sayıda kâfirlerin zaman inkârlarından tevbe edip samimiyetle iman etselerdi de, o vakit bu imanları onlara fayda verseydi. Neden inanmıyorlar? Acaba inanmalarına mani olan bir engel mi var? Ancak Yunus'un kavmi inkârlarından tevbe ederek Allah'a inanınca, dünya hayatındaki rüsvay edici, horlayıcı ve rezil edici azabı üzerlerinden kaldırdık ve onları belli bir zamana, ecelleri gelinceye kadar dünya nimetlerinden yararlandırdık. Neden Mekke halkı da Yunus'un kavmi gibi iman etmiyor? (Yunus'un kavmi, Asurluların ve Buhtunnasır'dan sonra Babil'de tutsak olarak yaşayan Yahudilerin karışımıydı. Yunus (a.s.) milattan önce ikinci yüzyılın başlarında gönderilmişti. Bu kavim Musul civarında Ninova adlı beldede yaşıyordu. Putlara tapıyorlardı.)

99) Eğer Rabbin dileseydi, yeryüzündekilerin tümü, topluca iman ederdi. Lakin hikmete aykırı olduğu için bunu dilemedi. Çünkü Yüce Allah, kullarının kendi iradeleri ile iman etmelerini ister, zorla iman etmelerini istemez. Ey Muhammed! İnsanları iman etmeye ve senin dinine girmeye sen mi zorlayacaksın? Sana böyle bir görev verilmedi. Senin görevin insanları uyarmaktır. İman edip etmemede hürdürler. İnsanlar iman etmiyorlar diye üzülmeye. Hidayet Allah'ın elindedir. O, hakedeni hidayete erdirir.

100) Allah'ın izni olmadan, Allah istemedikçe ve muvaffak kılmadıkça hiçbir kimsenin iman etmesi mümkün değildir. Allah, ayetlerini düşünmeyenlere ve akıllarını fayda verecek şeylerde kullanmayanlar üzerine iğrenç bir pislik kılar, onlara azap eder. Allah, samimi olarak dine yönelen kimseyi mutlaka hidayete ulaştırır. Bildikleriyle amel etmeyen, hakka ulaşmak için gayret sarfetmeyen kimseleri ise hidayete ulaştırmaz. Allah adildir. Herkese layık olduğu ve hakettiği şekilde muamele eder. Allah'ın dilemesi, insanlarınki gibi keyfilik, duygusallık arzetmez.

101) Ey Muhammed! O kâfirlere de ki: "Düşünme ve ibret alma bakışı ile şöyle bir bakın. Yedi göklerde yedi yerlerde ve bu ikisi arasında bulunanlarda, Allah'ın birliğine ve O'nun kudretinin kemaline delalet eden ne gibi ayet ve deliller var? Bunlar insanı yalnızca Allah'a ibadet etmeye, putları, ilahları, heykelleri terketmeye davet eder. Fakat iman etmeyen, Allah tarafından bedbaht olacakları ezelde yazılan bir topluluğa apaçık ayetler, deliller ve uyarılar bir şey sağlamaz. Çünkü onlar bile hakkı reddederler."

102) Mekke müşrikleri, kendilerinden önce gelip geçmiş olan Nuh, Ad, Semud vb. kavimlerin azap ve dehşet verici helak günleri, başlarına gelen olayların benzeri gibisinden ve onlara inen azap ve musibetten başkasını mı bekliyorlar? Bunlar rasullerin davetini yalanlamışlardı. Ey Muhammed! Onlara de ki: "Haydi taşkınlığının ve yalanlamanızın sonunda başınıza gelecekleri bekleyin. Şüphesiz ben de sizlerle birlikte sizin helakinizi ve yok olmanızı bekleyenlerdenim."

103) Sonra biz, yalanlayanlar üzerine azabımız indiği zaman rasullerimizi ve iman edenleri böyle kurtarız; şüphesiz mü'minleri kurtarmamız üzerimize bir hak, borçtur.

104) Ey Muhammed! Kavminden müşrik olan o kişilere de ki: "Ey insanlar, eğer benim getirdiğim dinin gerçek ve doğru olduğundan yana bir şüphe içindeyseniz, bilin ki ben, sizin Allah'ı bırakıp da ibadet ettiğiniz, hiçbir fayda ve zararı dokunmayan, işitmeyen, görmeyen, rızıklandırmayan putlara ibadet etmiyorum, ancak her şeyi işiten, gören, bilen, fayda ve zarar verecek olan, yaratan, öldüren, hesaba çekmek için diriltilen Allah'a ibadet ederim. Ben, mü'minlerden olmakla emrolundum. Ben O'na hiçbir şeyi şirk, ortak koşmam."

105) Ve bana: "Hanif olarak, her türlü batıl terk edip hakka yönelerek yüzünü, tüm vücut organlarını, kendini İbrahim'in hanif dini olan İslam dine doğru yönelt, İslam dininde dosdoğru ol ve sakın ibadette Allah'a şirk, ortak koşan müşriklerden olma." diye emredildi.

106) "Allah'tan başka, sana yararı da, zararı da olmayan şeylere, ilahlara, putlara, tağutlara dua etme. Eğer ilah olduğu iddia edilen şeylere ibadet edersen, o takdirde şüphesiz ki sen nefsin zulmeden zalimlerden olursun. Zira böyle yapmakla nefsini Allah'ın azabına sunmuş olursun." (Burada hitap Rasûlullah'a (s.a.v.) olmasına rağmen kastedilen ümmettir.)

98) Ama iman edip imanı kendisine yarar sağlamış –Yunus kavminin dışında- bir ülke olsaydı ya! Onlar iman edince üzerlerinden dünya hayatındaki rüsvaylık azabını kaldırdık ve onları belli bir zamana kadar yarar-landırdık.

99) Eğer Rabbin dileseydi, yeryüzündekilerin tümü, topluca iman ederdi. Öyleyse, onlar mü'min oluncaya kadar insanları sen mi zorlayacaksın?

100) Allah'ın izni olmadan hiçbir kimsenin iman etmesi mümkün değildir. O, akıl erdiremeyenlerin üzerine iğrenç bir pislik kılar.

101) De ki: "Göklerde ve yerde ne var? Bir bakıverin. İman etmeyen bir topluluğa apaçık ayetler ve uyarılar bir şey sağlamaz."

102) Onlar, kendilerinden önce geçmiş olanların günleri gibisinden başkasını mı bekliyorlar? De ki: "Haydi bekleyin. Şüphesiz ben de sizlerle birlikte bekleyenlerdenim."

103) Sonra biz, rasullerimizi ve iman edenleri böyle kurtarız; mü'minleri kurtarmamız üzerimize bir hak-tır.

104) De ki: "Ey insanlar, eğer benim dinimden yana bir şüphe içindeyseniz, ben sizin Allah'tan başka ibadet ettiklerinize ibadet etmiyorum, ancak sizin hayatınıza son verecek olan Allah'a ibadet ederim. Ben, mü'minlerden olmakla emrolundum."

105) Ve: "Hakka yönelerek yüzünü dine doğru yönelt ve sakın müşriklerden olma."

106) "Allah'tan başka, sana yararı da, zararı da olmayan şeylere dua etme. Eğer böyle yaparsan, o takdirde şüphesiz ki sen zalimlerden olursun."

لَهُ- إِلَّا هُوَ وَإِنْ- يَرْذُكَ- يَخِيرُ فَلَا رَادَّ-
لِقَضَائِهِ- يُصِيبُ بِهِ- مَنْ- يَشَاءُ- مِنْ-
عِبَادِهِ وَهُوَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ (107) قُلْ-
يَا أَيُّهَا النَّاسُ- قَدْ جَاءَكُمْ- الْحَقُّ- مِنْ-
رَبِّكُمْ- فَمَنْ- اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي
لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا
وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ (108) وَإِنِّي وَمَا
يُوحَى إِلَيَّ- وَأَصِيرُ حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ-
وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ (109)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الر كِتَابٌ- أَحْكَمَتْ- آيَاتُهُ- ثُمَّ فُصِّلَتْ
مِنْ- لَدُنْ- حَكِيمٍ- خَبِيرٍ (1) أَلَا تَعْبُدُوا
إِلَّا اللَّهَ- إِنِّي لَكُمْ- مِنْهُ- نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ
(2) وَأَنْ- اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ- ثُمَّ- تُوبُوا
إِلَيْهِ- يُمَتِّعْكُمْ- مَتَاعًا حَسَنًا إِلَى أَجَلٍ-
مُسَمًّى وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ- فَضْلَهُ-
وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ-
يَوْمٍ كَبِيرٍ (3) إِلَى اللَّهِ- مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ- قَدِيرٌ (4) أَلَا إِنَّهُمْ-
يَتَّبِعُونَ- صُدُورَهُمْ لَيَسْتَخِفُّوا مِنْهُ- أَلَا
جِبْنَ- يَسْتَعْشِرُونَ ثِيَابَهُمْ- يَعْلَمُ- مَا
يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ- إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ
الصُّدُورِ (5)

107) Allah sana bir zarar dokunduracak olsa, onu O'n-dan başka kimse gideremez. Ve eğer sana bir hayır is-terse, O'nun lütfunu geri çevirecek de yoktur. Kulların-dan dilediğine bundan isabet ettirir. O, Ğafûr'dur, Ra-hîm'dir.

108) De ki: "Ey insanlar, şüphesiz size Rabbinizden hak gelmiştir. Artık kim hidayet bulursa o, ancak kendi nefsi için hidayet bulmuştur. Kim saparsa, o da kendi aleyhine sapmıştır. Ben sizin üzerinizde bir vekil değilim."

109) Sana vahyolunana uy ve Allah hükmedinceye ka-dar sabret. Şüphesiz O, hükmedenlerin en hayırlısıdır.

11- HUD SURESİ

(Mekke'de inmiştir, 123 ayettir.)

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla...

- 1) Elif, Lam, Ra. Ayetleri muhkem kılınmış, sonra Ha-kîm ve Habîr olan tarafından geniş geniş açıklanmış bir Kitap'tır.
- 2) Öyle ki, Allah'tan başkasına ibadet etmeyin. Şüphe-siz ben, sizi O'nun tarafından uyaran ve müjdeleyenim.
- 3) Bir de Rabbinizden mağfîret dileyin; sonra O'na tev-be edin. O da sizi, adı konulmuş bir vakte kadar güzel bir meta ile metalandırsın ve her fazilet sahibine kendi lütfunu versin. Eğer yüz çevirseniz muhakkak ben si-zin için büyük bir günün azabından korkarım.
- 4) Dönüşünüz ancak Allah'adır. O, her şeye kadirdir.
- 5) Haberinizi olsun; gerçekten onlar, O'ndan gizlenmek için göğüslerini dürüp büklerler. Haberinizi olsun; onlar, örtülerine büründükleri zaman, gizlediklerini de açığa vurduklarını da bilir. Çünkü O, sinelerin özünde olanı bilir.

107) Eğer Allah sana bir zarar dokunduracak, verecek, isabet ettirecek olsa, bu zararı O'ndan başka kimse geri gideremez, çeviremez. Ve eğer sana bir hayır, nimet, bolluk ihsan etmek isterse, O'nun lütfunu, bol fazlını geri çevirecek, sana gelmesini engelleyecek hiç kimse de yoktur. Allah, kullarından dilediğine bu lütf ve ihsanından isabet ettirir, verir. Bu yüzden yalnızca Allah'ın elinde olan bir konuda Allah'tan başka bir varlığın fayda veya zarar vereceğine inanmak şirktir. Fakat Allah'ın izni dahilinde mahlukatın birbirlerine faydaları veya zararları olabilir. Bu sebeplere meşru ölçüde yapışmakta bir sakınca yoktur. Allah, tevbe etmeleri halinde kullarının günahlarını bağışlayan, mü'min kullarına dünya ve ahirette merhamet edendir.

108) Ey Muhammed! De ki: "Ey insanlar, şüphesiz size Rabbinizden hak, güzel hükümleri kapsayan yüce Kur'an gelmiştir. Artık kim iman etmek suretiyle hidayeti, doğru yolu bulursa o, ancak kendi nefsi için hidayet bulmuştur, doğru yolu bulmasının yararı sadece kendisinedir. Kim inkâr etmek ve imandan yüz çevirmek suretiyle sapıklığa düşerse, o da kendi aleyhine sapmıştır, onun sapıklığa düşmesinin vebali yalnız ona aittir. Ben sizin üzerinizde, amellerinizin gözetleyen bir vekil, bekçi değilim. Ben sadece iman edenleri cennetle müjdeleyen, inkâr edenleri cehennem azabıyla korkutan bir elçiyim."

109) Ey Muhammed! Bütün işlerinde Rabbinden sana vahyolunan Kur'an'a ve sahih sünnete uy ve Allah seninle müşrikler arasında hükmünü verinceye kadar, tebliğ görevini yaparken başına gelen sıkıntılara Allah için sabret. Şimdilik onların eziyetlerine karşılık verme. Şüphesiz Allah, hükmedenlerin en hayırlısıdır, doğru ile batıl en iyi ayıran O'dur.

HUD SURESİ

1) Elif, Lam, Ra. Bu Kur'an, ayetleri muhkem, sapasağlam, apaçık kılınmış, sonra hüküm ve hikmet sahibi olan, her şeyi yerli yerinde yapan ve her şeyden haberdar olan Allah tarafından geniş geniş, uzun uzun, helâl, haram ve kulların dünya ve ahiret işlerinde muhtaç oldukları şeyler en güzel bir şekilde açıklanmış bir Kitap'tır. (İbn Abbas'a göre Elif, Lam, Ra: Ben Allah'ım görürüm, manasındadır. Huruf-u Mukatta'a hakkında geniş bilgi için Bakara: 2/1 ayetine bakın.)

2) Bu Kur'an, Allah'tan başkasına ibadet etmemeniz için muhkem, sağlam, açık kılındı ve uzun uzun açıklandı. Şüphesiz ben, size Allah tarafından gönderilen, inkâr edenleri cehennem azabıyla uyaran ve iman edenleri ise cennet nimetleriyle müjdeleyen bir rasulüm.

3) Bu Kur'an, bir de günahlarınızdan dolayı Rabbinizden mağfîret, istiğfar, bağışlanma dilemeniz sonra yaptıklarınıza pişman olarak, samimiyet ve ihlasla O'na tevbe etmeniz, Allah'a yönelmek ve O'na itaat etmek suretiyle tevbenizde dosdoğru devam etmeniz için indirildi. Allah da sizi, adı konulmuş bir vakte, ömürleriniz sona erinceye kadar güzel bir meta ile metalandırsın, dünyada size, geniş rızık ve müreffeh bir hayat gibi yüce menfaatler sağlasın ve her fazilet sahibine, güzel amel işleyen herkese kendi lütfunu, amelinin karşılığını versin. Eğer imandan ve Allah'a itaat etmekten yüz çevirseniz muhakkak ben sizin için içerisinde cidden büyük sıkıntıların bulunduğu kıyamet gününün azabının gelmesinden korkarım.

4) Ölümden sonra dönüşünüz ancak Yüce Allah'adır. Allah, yaratmaya, öldürmeye, diriltmeye, hesaba çekmeye, ceza ve mükâfat vermeye, kısıcası her şeye kadirdir. Hiçbir şey O'nu aciz bırakamaz.

5) Haberinizi olsun, dikkat edin, iyi bilin ki; gerçekten onlar, Allah'tan gizlenmeleri için, rasule ve mü'minlere olan düşmanlıklarını kalplerinde gizliyorlar. Onlar bununla Allah'tan gizlenmek istiyorlar ki, onları rezil etmesin. Haberinizi olsun, dikkat edin, iyi bilin ki; onlar, örtülerine büründükleri zaman, Allah onların gizlediklerini de açığa vurduklarını da bilir. Hallerinden hiçbir şey O'na gizli kalmaz. Çünkü Allah, sinelerin, kalplerin, göğüslerin özünde olanı bilir. (Kalplerden geçeni yalnızca Allah bilir. Kim kalplerden geçeni bildiğini iddia ederse yalnızca Allah'a ait olan gaybı bilme iddiasında bulunduğu için kâfir olur.)